

NAGYVÁRAD

Alkotmányos vita: Válasz egy levele az al.
Nagyvárad: egy hónap 10 le.

Híradó: HÍRBEJÁRÓ
HÍRBEJÁRÓ: HÍRBEJÁRÓ
HÍRBEJÁRÓ: HÍRBEJÁRÓ

Híradó: HÍRBEJÁRÓ
Híradó: HÍRBEJÁRÓ
Híradó: HÍRBEJÁRÓ

A király kihallgatáson fogadja az ellenzék vezéreit

Az alkotmányjavaslatokat leveszik a napirendről? — Az ellenzék obstrukciós tüntetése a kamarában — Hét képviselőt kizártak

A kamara pénteki ülésén zajos jelek között kezdtek meg az alkotmányreform tárgyalását.

Március 9-én kezdődött az alkotmány tárgyalása a képviselőházban. A gyűlés megnyitása impozáns, mivel majdnem az összes képviselő jelen van. Betianu besszarábiai képviselő rövid közlése után dr. Maniu képviselő felolvasta a nyilatkozatot amelyet a nemzeti és a parasztpártok közösen zerkesztettek, amelyikben kifejezik, hogy nem ismerik el a jelen törvényhozó testület azon jogát, hogy alkotmányt hozzon, megerősítve így az összes nyilatkozataikat. A parlament többsége halálos csöndben maradt. Az ellenzék, amely provokálni hajtotta a többséget, zavarba jött, hogy ők maguk kezdik félbeszakítani zónokaikat. Beszél ezután Pan Halipa képviselő a besszarábiai parasztpárt nevében ugyanilyen értelemben. A többség sendje és nyugalma teljesen megzavarja a zónokot, aki provokálásra kész bezzéddel jött és amit úgy ismételt, mint egy leckét, anélkül, hogy figyelemmel lett volna, hogy nem illik bele a körülményekbe, így beszélve, egy pillanatra az egész kamara nevetni kezd. Popovici Mihály képviselő lép a szöszékre és kér egy új alkotmányt az alba-juliai határozat alapján, elismeri az elsőrendű szükségességét egy újabb alkotmánynak, azután Butnar képviselő beszél a munkás- és szocialista pártok nevében. Ragyogó deklarációban ismertette szükségességét és a sürgősségét egy új egységes alkotmánynak, amely érvényre leszzen Nagy-Románia összes elfoglalt területeire. — Kijelenti, hogy a jelenlegi törvényhozótestület alkotmányos, mert a párt, amelyet ő képvisel részt vesz így az általános vitában, mint a részletes cikkek vitájában. Kérve, hogy ez az új alkotmány igazságosan és jogosan védje meg a munkásság jogát. A többség melegen ünnepli a szónokot. Az ellenzék meglepetve és teljesen megzavarodva az őszinte és okos nyilatkozattól, melyet a szocialista képviselő tett, dühösen agitál és lármázik, mire a munkásság képviselője leszáll a szöszékről. Több nemzeti és parasztpárti képviselő megakarja ütni, beavatkoznak teremőrök, akik megvédik a szónokot. Akkor a nemzeti pártiak és parasztpártiak a skandál közepén kimennek a padokból, a munkások képviselői felé és súlyos inzultálásokat irányítanak a munkásokra és ismét keresik az alkalmat, hogy verekedhessenek. Az elnök felhívja őket a rendre és ajánlja, hogy határozzák el a fegyelmi bizottság elé küldését a következő parasztpárti és nemzeti párti képviselőknek: Dr. Lupu Ion, Mihalache, Grigore, Filipescu, Buzdugan, Marculescu, Georgescu, Tulcea, Mihai Popovici, Miró, Manu Ielkés, akik nagy skandált csináltak. Akkor megint kezdte az ellenzék, hogy piszkolja a munkásságot és súlyos láрма után felfüggesztik az ülést. Az újra megnyitáskor a miniszterel-

nök beszél, aki egy ragyogó szónoklatban szétrombolja a nemzeti és parasztpártiak összes argumentumát és kifejezik, hogy a jelenlegi törvényhozó testületnek megvan a morális alapja és a törvényes joga, hogy megszavazza az alkotmányt. A többség minden kifejezésnél hangosan élienez, az ellenzék kétségbeesetten megpróbálja, hogy félbeszakítsa őt, de mellette szól a többség éljenzése. A szöszékre megv Grădistanu képviselő, aki elő van jegyezve az általános vitába.

Az ellenzék teljesen kétségbeesve látja, hogy a többség higgadt és öntudatos minden sikertelen provokálásukra megkezdik a zavargást az asztalokat verik, szerpentínket dobálnak és sétatobokkal kezdenek fenyegetőzni, amit azután a teremőrök elfogfiskálnak és a parlament üléstájában helyeznek el. Az ülést felfüggesztik. A tumultus idején egy csoport parasztpárti és nacionalista, akik közé odavezvül a magyar Sándor képviselő is, énekelni kezdik az „Ébredj román!” című dalt. (Valóban érdekes, hogy egy magyar képviselő a bukaresti parlament ülésén az „Ébredj román” dalt énekl.) A fegyelmi bizottság kitiltja őket 10 ülés idejére a parlamentből.

Ebből az ülésből le lehet vonni két megállapítást. Először is az ellenzék megvan zavarodva attól a higgadtságtól és öntudatosságtól, amelyet a többség tanusít és az ellenzék alapos tévedést csinál, amikor kitart intenciói és igazságának való hite felett. Bebizonyították, hogy a zavargások emberei is anarkiát akarnak. Az ő demokratizmusuk csak színlelés, egy közönséges választási eszköz és azon injuriák után, amelyeket a kamara teljes ülésén a munkásság ellen intéztek, nem követelhetik maguknak, hogy a munkásság védői volnának.

Azután bebizonyították, hogy a kormány mögött egy tömör, fegyelmezett többség áll és hogy a nyugodt lelkiismeretű kormány ebben a fontos pillanatban és magas hivatásában nem hagyta magát befolyásolni sem a zavargó elemek terrorjától, akik a pártjuk érdekeit még magasabbra helyezik az egész országénál és a kik meggondolatlanságukkal dezorganizálják az állam életét. Bizonyos, hogy még sok hiábavaló kísérletet tesz az ellenzék a reform ellen, de a kormány elhatározta, hogy minden körülmények között keresztül viszi azt.

Más forrás-

ból ezeket jelentik:

A kamara tegnapi történelmi jelentőségű ülését, amelyen az alkotmányreformot terjesztették be, Orleanu elnök nyitotta meg. A karzatok telve vannak érdeklődő közönséggel.

A ház feszült érdeklődése mellett és az ellenzéki képviselők lelkes tapsa között Maniu Gyula emelkedik szólásra és felolvassa az egyesült ellenzéki pártok közös deklarációját, amelyben a liberálisok által készített alkotmányjavaslatot semmisnek

nyilvánítják. — hangsúlyozva, hogy azt az ország népe sohasem fogja elismerni.

A besszarábiai blokk nevében 27 képviselő hozzájárulásával Pan Halipa olvas fel hasonló nyilatkozatot.

Popovici Mihály az erdélyi nép nevében kijelenti, hogy sohasem fogja elismerni az alkotmánynak ezt a szomorú reformját.

Bugnariu szocialista a kormány mellett nyilatkozik, mire az ellenzék fülsiketítő zajban tör ki. Bratianu Jonel miniszterelnök fel akar szólalni a terem közepén összeverődött képviselők tömegén keresztül az emelvényre megv, magaköré gyűjti a többségi képviselőket, beszélni kezd, de a nagy zajban hangját nem lehet hallani.

Az ellenzéki képviselők hazafias dalokat kezdenek énekelni, füttyölnek, verik a padokat, a miniszterelnök felé szerpentint dobálnak. Bratianu újból beszélni kezd, de hangja a Desteaptate Romana dal hangjaiban elvesz.

Orleanu elnök a nagy zajban az ülést felfüggeszt, hogy hét turbulens képviselő felett a fegyelmi bizottság ítélkezzen.

Este fél hét órakor Orleanu elnök az ülést újból megnyitja, de alig hogy a fegyelmi bizottság határozatának ismertetésébe kezd, óriási vihar tör ki. A fegyelmi bizottság dr. Lupu, Mihalache, Mitru, Marzescu, Georgescu, Tulcea, Manu, Ielkés, Giorie Filipescu képviselőket a kamara üléseiről 10 napra kirekeszti. A hét képviselő erre az emelvényre megv és eles szavakban támadják a kormányt. Azután a fegyelmi bizottság határozatát, becsajtja zavazásra az elnök, a többség hozzájárul a fegyelmi-bizottság javaslatához. Este 9 órakor az elnök az ülést bekecszti.

A kamara ülésének végeztével nagy néptömeg verődött össze a parlament körül és az ellenzéki vezéreket éltetve tüntető menetben a királyi palota elé vonult, ahol zajosan tüntettek a kormány és az alkotmányjavaslatok ellen.

A tömeghez dr. Lupu, Mihalache és Filipescu intéztek beszédet és kérték a nép támogatását a kormány elleni akcióhoz.

A szenátus ülésén Banu, Mardarescu és Constantinescu miniszterek vannak jelen. A napirenden az alkotmányjavaslat vitája szerepel. Micsa Livius parasztpárti és Russu besszarábiai képviselő az alkotmányjavaslat ellen beszélnek. Russu beszédét állandóan zavariák, úgy, hogy nem is tudja beszédét befejezni. Curie kissevevi püspök szólásra emelkedik és kéri, hogy a szenátus hallgassa meg a besszarábiaiak szónokát Cristea Miron metropolita az alkotmányjavaslatok mellett szólal fel, mire az ülés véget ért.

A főváros politikai köreiben nagy érdeklődéssel tárgyalják a várható politikai eseményeket. Ugy hírlik, hogy a király újból magához kéri az ellenzék exponáltabb vezéreit, hogy velük egy békés kibontakozás lehetőségéről tárgyaljon. Nem tartják kizártnak azt sem, hogy az alkotmányjavaslatokat leveszik a napirendről. (Rador.)

Ki lehet fogtechnikus s ki kezelheti a fogakat?

A parlament megszavazta a fogászatról szóló törvényt, amely megállapítja, hogy a fogorvoslást, mint az orvostudomány egyik ágát, csak orvos-doktor gyakorolhatja az egész országban.

A fogtechnikusok csak a fogorvos doktorok segéd munkái lehetnek s még az ugynevezett önálló fogtechnikus iparosok is, akiknek iparigazolványuk van, csakis műfogakat készíthetnek, de ezeket is csak a fogorvosok megbízásából és a fogorvosok megrendelésére, de közvetlenül a közönség, a páciensek részére nem. Pácienseket semmi néven nevezendő címen nem fogadhatnak.

Fogtechnikus műhelyt is csak az egészségügyi miniszter engedélyével nyithatnak.

A törvény nemcsak súlyos pénzbírsággal bünteti ezeket, hanem elzárással is és műszereinek elkobzásával. Átmenetileg intézkedik azonban a törvény azokról a fogtechnikusokról is, akiknek a magyar kormány 1912-ben megengedte, hogy bizonyos fogászati műveleteket végezhetnek, hogy ha ezeket a törvény kihirdetése pillanatában már elismerte a miniszter, illetőleg a közegészségügyi vezérigazgató ág.

De kifejezetten ezeknek is megállapítja a működési körét. A miniszter nem enged nekik véres műtétet — kivéve a foghúzást — semmiféle érzéketlenítést, sem másféle orvosi rendeltetést. Ha ezen működési körüket túllépik, a törvény értelmében elvesztik minden jogukat ok is.

Azonkívül egyetlen egyszer megengedi azon fogtechnikusoknak, akik külföldön: Amerikában, Párisban, Berlinben stb. valamely magasabb fogászati iskolán oklevelet szereztek és ezen oklevél alapján saját vesztélyükre ülték a fogorvoslást legalább 5 év óta engedély nélkül, Jassyban, Bukarestben, Ko ozsvárt egy vizsgálóbizottság előtt levizsgálhatnak.

Több ilyen vizsga nem lesz, mert ezen egyének kihalásával csak orvos-doktorok lehetnek csak speciális fogorvosok és az orvosoknak is a jövőben az egyetem orvosdoktori oklevelén kívül külön fogorvosi oklevelet kell szerezniök, ha mint fogorvosok akarnak praktizálni.

Ezen törvény, amit nagyon szigorúan fognak végrehajtani, véget vet annak a lehetetlen állapotnak, hogy úgy itt, mint általában Erdélyben egyes fogtechnikusok minden közép és felsőiskolai képzettség nélkül, agyonnyomorították a szenvedő embereket.

Revízió alá veszik az elvont trafik-engedélyeket

A nagyváradi tőzsdések között nyugtalanságot idézett elő a dohányraktár főnökének az az értesítése, hogy a monopol igazgatóság a nagyváradi tőzsdések engedélyeit közül csupán 74-et érvényesített, a többit megszüntette. Az elvont engedélyek között sok volt olyan, amelyet tulajdonosaik ez-éltől 20—25—40 évvel ezelőtt kaptak meg szabályszerű tárgyalás alapján s most, a régi tisztviselőket sértő hír terjedt el, hogy a visszavonás azért történt, mert az engedélyezés nem volt törvényes.

Felkerestük Musat János dohányraktári főnököt, aki a következőket monotta:

— Senkin se fog méltatlanság történni, a hírek tulzottak és nincsen ok a nyugtalanságra. Valószínű, hogy nem voltak teljesen megindokolva a kérvények. Ime, már be is érkeztek hozzám azoknak a kérvényei, akikből — állítólag — elvonták a trafik-jogot. Az igaz, hogy a trafikok közti távolságot is figyelembe veszik az új engedélyeknél, ez az öregáthban 500 méter, de csak a falvakban, városokban ezt nem teszik kötelezővé. Mi a kérvényeket gyorsan és ajánlólag terjesztjük fel a monopol igazgató-

sághoz. A létszámot a lakosság száma szabja meg, Nagyváradnak tudtommal 75 000, tehát az engedélyek számát bővíteni kell.

— Arról mitsem tudunk, hogy a trafik-engedélyek kiadásánál régebben szabálytalanságok történtek volna. Ezt mi nem vizsgáljuk felül s ilyen mi nem hangoztattunk.

Ami a Sipos-tőzsdét illeti, annak is beérkezett a kérvénye s nincs ok arra, hogy ne ajánljuk.

A Kath. Legényegylet nagy előadása

A Kath. Kör nagytermében a Kath. Legényegylet ma este fél 9 órakor nagyszabású színházi előadást rendez. Nem sablonos epiteton most e nagyszabású kifejezés, mert a város iparos társadalmának több mint hatvan asszony, leány, férfi és ifjú tagja szerepel egy hatalmas méretű bibliai zenés dráma előadásában. „Jairus leánya” a címe a drámának, melyet Meilau István igazgató és Losonezy Gábor dolgoztak fel Pailier Vilmos után pompás drámának. Eltekintve attól, hogy Krisztus csodatételének színpadra hozása kortörténeti miliőbe állítása mindig hálás téma s a feldolgozás nagyszerűen sikerült a szerzőknek, minket mindenekelőtt az a tény érdekel, hogy Nagyvárad város iparos ifjúságában — ime a bizonyosság — meg van az önképzésnek öntudatossága, akarata és intelligenciájuknak, fejlődésüknek fokmérőjét látjuk ismételtén a nyilvános szerepléssel.

Jelentékeny társadalmi kultúreseménynek minősíthető mindig, ha a munka után, tanulásban eltöltött órák bizonyosságát látjuk az iparostársadalom ifjúsága részéről, az önképzésnek, csiszoltságnak megnyilvánulásait. A tél folyamán már egyszer bemutattak egy szindarabot a legényegylet tagjai. Szép volt. Azonban tegnapi főpróbáján a Jairus leányának, azt láttuk, hogy nagyon, nagyon sokat fejlődtek. Biztonság, bátorság, a hang, beszéd modulációja, a szögletes mozdulatok elmaradása, intelligencia a megjelenésben, a tagok mozgásában és egyéb külső megnyilvánulásai annak, amire a kézimunkával foglalkozó iparos ifjúságnak szüksége van a társadalmi érintkezésben, s amelyre az iram mun-

ka visszatejesztőleg hatna, ha nem gondoskodnak az önképzéssel az egyensúlyozásról.

A főpróba a legszebb előadásról győzt meg ezt örömmel adjuk tudtára a közönségnek az, hogy a mai előadáson igazán élvezetben fog részesülni.

Valláskülönbőség nélkül már több, mint kétszáz tagja van a Legényegyletnek. Az ifjúság mindegyikéből szépen van képviselve. És ezzel az előadás, ahol egyharmada az együletnek szerepelni bizonyítja, hogy rengeteg időt töltöttek el tanulás, mert az öt felvonásos dráma sok tanulást vetelt meg, sok próbát, odaadást és jóakaratot. tározott tehetség nyilvánul meg nem egy szerepben, ügyesek, elevenek, rutinosak és azt a nyomatékot, amit kifejtettek, kötelessége hárítani mindenkinek, aki az iparos társadalomhoz az intelligenciához tartozik.

Meggyőződésünk, hogy a ma esti előadás, amely fél 9 órakor kezdődik és nagyon mérsékelt helyeken mellett megy, a legszebb erkölcsi és anyagi fogja koronázni.

MEGNYILT
„FAVORIT”
cukorka különlegesség
és deligyművelés üzlet
Uniról (Szt.-László) - tér 6 sz.
Szíves partiógást kér
Sch. AUSLÄNDER MARISK

NAGY TAVASZI VÁSÁR!
Jérik ÖHÖNY-
SZÖVETEKBE
a szolid o'ced árákról eddig
SZÉKEL
posztó áruházában, Str. Avram I. (Kossuth-u.)

Bel- és külföldi különlegességek, valamint sőtél-kék kosztüm és ÖHÖNY szövetek nagyban és kicsinyben olcsó elárulása.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

SAS-PASSAGE.

Vasárnap

Hétfé

BARADA ELNÖK

Mexikói kalandor dráma 7 felvonásban

A főszerepben:

Michael Bohnen, Leopoldine Konstantin, Wilhelm Diegelmann, Max Picha.

VADAS JENŐ

Női divatáruház Rákóczi-ut 5.

Szövet különlegességek nagy mennyiségben érkeztek. Ugy színtén finom fehérneműek, vászon, asztalnamű és papla cikkekben nagy választék.

489

Meglepő olcsó árak

Lássunk tisztán

Irta: Parlagi Lajos.

A nagyváradai magyar színészet ügye az impérium átvétele óta nem tudott fixpontra jutni. Ötödik esztendeje, hogy a nagyobb bizonytalanságban van a város színház ügye és ma is ott állunk, hogy jövő szezonnra meg kellene kezdeni már szervezkedést és még mindig bizonytalan a helyzet.

Mi lehet ennek az oka, hogy a bizonytalanság oly hosszantartó? Igen egyszerű a felelet: az ok a román színészetek olyatén való plasszizozása Nagyváradon, hogy az sem a városnak, sem az államnak ne kerüljön költségébe.

Amikor a volt igazgató: Erdélyi Miklós ur átadta nekem a színházat, sem fradt, sem kimerült nem volt, csupán kért adta át, mert nem tudta összeegyeztetni társulatának büdjét úgy, hogy az az együtt egy román társulatnak az tisztenciáját is tudja biztosítani minden támogatás nélkül. Kérvényezett, kilincselte, mint én, szintén eredménytelenül.

Amikor én átvettem a nagyváradai színházat, Isác Emil ur, dr Bucico polgármester ur, Marcus színügyi bizottsági elnök ur figyelmeztettek, hogy már az első ében köteles vagyok arról gondoskodni, hogy több román előadás szerepeljen a műsorán, mint az a multban volt. Hítkoztam, hogy a minisztérium csak 25 román előadásra kötelezett engem, de ha a város román ajku közönsége követeli, bírja a több román előadást, megfelelő kompenzáció ellenében e kívánságra hajlandó vagyok több estét is átengedni a román színésznek azért, hogy a magyar színészet, hol annak itt elvitázhatalan joga van, prosperálhasson. Az első esztendőben 31 estén engedtem át a román előadásokra a színházat. Az elmúlt év folyamán úgy a város tanácsa, mint a színügyi bizottság elnöke hathatósabban lépett fel a román előadások, illetve az állandó román társulat megszervezése érdekében. Majd a színügyi bizottság határozata szerint egy memorandumban foglaltuk terünkét, mellyel az állandó román társulat működését Nagyváradról kiindulva megszervezhessük. A memorandum felkelet a minisztériumba, ahonnan azzal lett szsautasítva, hogy a minisztériumnak sem pénze, sem pedig az idő előrehaladottsága folytán román színészei nincsenek, mert azokat, akiket ide akartak irányítani, Sturdza igazgató leszerződtette. Így hát a memorandumot gyakorlatban megvalósítani ezen okok alapján nem lehetett. Elértsük meg, a minisztérium küldte vissza ezen tervezetet a fenti indokollással, a város tanácsa és a színügyi bizottság, dacára az indokolásnak, ragaszkodik még most is az állandó román társulat megszervezéséhez.

A fent említett kellékek nélkül ez nem fog menni sem most, sem később, ugyan én a memorandum felterjesztésekor már előre megjósoltam s ezen jóslásomat a minisztérium meg is erősítette. Ha talán lehetne is jó erőkből állandó román társulatot megszervezni, nézetem szerint erre senkint legalább is két millió lei szükségeltetik és ha ezen összeg együtt is volna, na-e itt most még közönsége a román előadásoknak.

Becsülöm, értékelem a nagy akarásukat és hiva vagyok a tetteknek is, de ezen akarás most még nem lehet más, mint a művészetért való rajongás, nemzeti felbuzdulás, de minden reális számítás nélkül. Bizonyítani is óhajtom ezen állításomat, hogy öt év óta itt megfordult román társulatok vezetői kivétel nélkül, beleértve a kolozsvári Nemzeti-színház igazgatóját, ezan urat is, egytől-egyig panaszkodtak,

hogy az itt élő románság nem pártolja a színjátszókat olyan mértékben, mint a hogy azt ők megérdemlik és mintahogy azt a mostani idők megkövetelik. Későbbi kijelentésük szerint meggyőződtek arról, hogy az itt élő románság pártolja őket eléggé, de nincs itt annyi román közönség, hogy több estén át tartó vendégjátékukra a színházat megtöltsék és ez sem művészileg sem anyagi szempontból őket ki nem elégítheti. A kolozsvári román társulat is szintén anyagi okok miatt és ugyisint a pártolás hiánya miatt szüntette be vendégjátékát. A többi társulatok pedig tekintettel arra, hogy Ó-Romániában, honnan létfenntartásukhoz az engedélyt és az anyagi lehetőséget meritik, el-ellátogatnak ide és más városokban is Erdélybe, mert hiszen ha azt nem tennék meg, úgy Ó-Romániában sem tudnának prosperálni. Hivatásuk főcéljuk ezen vándortársulatnak az, hogy Erdély különböző városait ellássák román színelőadásokkal, mert csak ezen az alapon kapnak engedélyt társulatok megszerzésére.

Ha most e két előttünk fekvő dolgot összevetjük, azt a konzekvenciát kell levonnunk, hogy a minisztérium részéről ezidőszert elég román társulat látogatja Erdély városait, a minisztérium maga nem kívánja Erdélyben az állandó román társulat felállítását, mert ehhez semmi névennevezendő segéllyel vagy anyagi áldozattal nem akar hozzá járulni. A maga részéről elegendőnek tartja az Ó-Romániából idejövő román társulatok vendégjátékait Erdély részére annál is inkább, mert részükre minden magyar színigazgató kötelezett, hogy 25 estét tartozik átengedni a vendégszereplő román társulatoknak bizonyos föltételek mellett.

Világos és félremagyarázhatatlan, hogy ezért nem fogadták el a nagyváradai színügyi bizottság által felterjesztett memorandumot a minisztériumban. Magam is a minisztérium nézetét vallom, amikor kijelentem, hogy korai még az állandó román társulat megszervezése. A minisztérium illetévaló intézkedését minden városban szívesen és türelemmel fogadták, dacára annak, hogy a nagyváradai színügyi bizottság határozatához hasonló értelmű aspirációk minden erdélyi város színügyi bizottságában jelentkeztek, de dacára ennek, Aradon, Szatmárt, Temesvárt, Máramarosszigeten, Brassóban, Nagyszebenben, Marosvásárhelyt, mindenütt rend és béke van, csupán Nagyváradon nincs rendezve 5 év óta a színház ügye.

Ne legyünk pápábbak a pápánál.

A román társulatok részére az én általam benyújtott szerződési tervezetben minden időben alkalom nyújtatik a vendégszereplésre, természetesen a minisztérium intenciójának megfelelően kárpótoltatni

kívánom magamat vagy a város, vagy a vendégszereplő társulat részéről az átadott estékért.

Színházi kulturát áldozatok nélkül teljesíteni nem lehet, ez mindenkor, még akkor is anyagi áldozatot kíván, hogyha egy nyelvű lakosság lakja azon várost, hol komoly és a város kulturájának megfelelő színelőadásokat követelünk, példa reá Bukarest összes színházai, melyek mind szubvenciót élveznek. Annál inkább nagyobb áldozatot kell meghozni vagy a városnak, vagy az államnak, amikor egy többnyelvű városnak akarunk teret hódítani az államnyelvén működő szintársulatnak, példa reá Kolozsvár, hol hat millió szubvenciót kap április 1-étől a színház.

A mostani helyzet az, hogy a multból a magyar színigazgatók rendelkeznek mindazon kellékekkel, (mint magántulajdon), amelyekkel egy színházat vezetni lehet. Ezen eszközök nélkül a vendégszereplő román társulatok nem tudnak előadásokat tartani, ez okból nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy az államnyelvén működő társulatok ezidőszert Erdélyben csak úgy tudnak prosperálni, ha igénybeveszik az igazgatók felszerelését. A minisztérium ezt belátva, ezért kötötte ki minden magyar színigazgatónak az engedélyében a 25 estének való átengedését.

Amikor ez a helyzet ma, akkor nem lehet követelni a magyar színigazgatótól, hogy nagy veszteségük árán engedjenek teret az államnyelvén működő vendégársulatoknak, mert hiszen Goga volt szép művészeti miniszter egy örökidőkre szóló kijelentését kell ismét felidézni, amely így hangzik: „Nem a magyar színészet holttestén keresztül akarom felépíteni Erdélyben a román színészetet.” Az erdélyi magyar színigazgatók ezidőszert egytől-egyig román állampolgárok, az itt működő színészek és színházi alkalmazottak román állampolgárok vagy a színészeti felügyelő rendeletére itt tartózkodásuk vagy román állampolgárságuk iránti kérésüket a minisztériumhoz vagy a helyi sigurancához beadták. Ezeket idegenek tekinteni ebben az államban nem szabad, ezeknek a működése, ennek az országának éppen olyan kulturális a ténykedése, mint a román társulatoknak, őket megrövidíteni vagy tőlük elvonni a létfenntartási lehetőségeket, igaztalan dolog lenne.

Mégis mit tapasztalunk, azt, hogy évek óta pénz nélkül akarják itt az állandó román társulatot megszervezni

áldozatot sem az állam, sem a város nem akar hozni. Mintahogy ez eddig nem ment, ezután sem fog menni, mert ennek nagy és súlyos gaz-

BARNA JENŐ női divatáruháza

Nagyvárad, Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 3.

Az összes tavaszi újdonságok már beérkeztek

Meglepő nagy választék női divatszövegekben, köpenyekben, Coverkottokban, különleges aljkelmekben.

Vászon osztályomban: Teljes menyasszonyi kelengyék, Grünwald és Wahl fehérneműi, ággy és asztalneműek, Regenhart és Reimann legjobb vásznai. — Paplanok és matracok méret szerint készülnek.

Georgettek, törökös újdonságok, grenadinok, angol zefírek, csattok! Minden cikkben órlási választék

IO LLÓS tavaszi újdonságai megérkeztek

dasági okai vannak. Azonkívül erőszakkal sem lehet a dolgot, mert színházi közönséget erőszakkal verbuválni nem lehet. Számbelileg sok nagy közönség kell ahhoz, hogy komoly színelőadásokat lehessen tartani. Ez pedig Nagyváradon a románság részéről még nem érkezett el. Várjuk és addig elégedjünk meg a miniszteri döntéssel, mely e kérdésben elég tárgyilagos volt és ne zuzzuk porrá azt, amit e város közönsége felépített és ezzel ne vágjuk utját annak a lehetőségnek is, hogy az eddigi román társulatok tovább vendégszerezpelhessenek.

Megértő és a színesszettel foglalkozó komoly fők áttanulmányozták az én általam benyújtott szerződési tervezetet, mely teljes mértékben kielégíti úgy a magyart, mint a román közönség színházi igényét. A városi tanács foglalkozzon vele behatóan, a kért támogatás elöl ne zárkozzék el, mert azt, amit a színházra költenek, az ennek a városnak két nyelvű kulturájára költik e város kétnyelvű lakosságának adóiban befizetett pénzéből.

Ha erre az álláspontra helyezkedik a színügyi bizottság és a városi tanács, úgy el lesz intézve a színház ügye a románság és a magyarság érdeke szempontjából és lezáródik a tengeri kigyóvá nőtt akta.

Végül meg kell jegyezmem, hogy amidőn tervezetemet benyújtottam, e tervezettel nem a magam érdekeit akartam vagy akarom szolgálni, mert a személy, ha az megfelel a követelményeknek, csak másodrendű kérdés szabad hogy legyen, de magyar színigazgató csak e tervezet alapján remélheti azt, hogy itt boldogulhat és csak ez alapon lehet a román társulatoknak milliós kiadások nélkül Nagyváradon vendégszereket tartani.

Megértéssel, békességgel lehet csak a művészetben előrejutni, hadakozással minden művészet szünetel, ez áll úgy a magyar, mint a román színesszetre is. Ezt tartsuk szem előtt és akkor tisztán látunk.

Mindenkinek saját érdeke

hogy mielőtt ruhaszükségletét beszerezze, bizalommal forduljon a

Dávid és Kohn

uri szabó céghez :: ::

Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. sz.

városházzal szemben, hol a legújabb divat szerint szolid árakért

elsőrendű munkát készítenek.

Megérkeztek

óriási választékban

Juniper selymek

Bluz kötőpamutok

Divatgyöngyök

egyedül a

CARNEVAL
áruházba

Rákóczi-ut 7. (volt Haltenberger üzlet)

A lakásügy külföldi törvényhozási szabályozása

Irta: Dr Lengyel Zsigmond.

II.

Az osztrák törvény már ismertetett azon rendelkezésnek, hogy a tulajdonos a saját házában csak akkor igényelhet a maga, vagy egyenes ágbeli lezármazójának helyiségeket, ha a házat 1914 előtt vette, vagy 1914 év után házastársától, vagy egyenes ágbeli rokonától örökölte, — magyarázatát az is képezi, hogy ily uton akarja a törvény az osztrák állampolgárokat megvédeni attól, hogy őket, a házatkat nagy értékű idegen valutával megvásároló külföldiek, lakásaikból vagy üzlethelyiségeikből kiszoríthassák.

A Mieterschutzgesetz által engedélyezett felmondási okok lényegileg azonosak az itteni joggyakorlat által érvényeseknek elismert felmondási esetekkel. Nevezetesen a háztulajdonos „fontos” okból felmondhat bérletének. Ily fontos oknak tekinti a törvény, ha a bérlet az esedékessé vált bért és ennek járulékait felszólítás dacára meg nem fizeti, vagy az engedélyezett utólagos teljesítési határidő leteltével is hátralékban marad, ha a bérlet, aki egyezségileg megállapított bérlet egészben, vagy részben szolgáltatásokban köteles teljesíteni, ezen szolgáltatásokat szerződés ellenesen megtagadja; ha a bérlet, ennek felesége vagy családtagjai a bérbeadóval vagy a többi bérlettel szemben tekintetküli vagy durva magaviseletet tanúsítanak, a tulajdon ellen büntetendő cselekményt követnek el, vagy erkölcsstelen magaviseletet folytatnak, a köztisztességet sértik, vagy a tulajdonos vagy bérlet társai testi épségét veszélyeztetik, vagy ha a bérlet a bérletet lényegesen hátrányosan használja.

Külön kell megemlékeznünk azon felmondási okokról, amely szerint a bérleti viszony megszüntethető akkor is, ha az építési hatóság megállapítja, hogy a bérbeadott épület lebontandó és újra építendő. Felmondási okot képez továbbá a bérleti helyiséggel folytatott üzérkedés. Ez alapon a tulajdonos felmondhat annak a bérletnek, aki a bérlet üzlethelyiséget akar berendezéssel, akár anélkül, akár egészben, akár részben az általa fizetett bérrel szemben aránytalanul magas bérösszegért adta albérbe. A törvény megengedi az albérleti viszony felmondását is abban az esetben, ha az albérleti viszony tovább folytatása a főbérlet érdekeit lényegesen sérti és a további lakásközösség fenntarthatónak nem mutatkozik.

Az osztrák törvény megszüntette a lakásbérleti hivatalokat és ezek helyett bérleti bizottságokat állított fel. Ezen bizottságok a bérbeadók és a bérlet képviselőiből állanak és egy rendes bíró vezetése alatt működnek. A bérleti bizottságok a bérmegállapítások, az épület fenntartási bérösszegek felhasználása, az üzemi költségek felosztása és a ház fenntartási költségek felemelése kérdéseiben döntenek, ellenben a bérleti viszony felmondása kérdéseiben a bérleti bizottságok elnökei határoznak, mint döntő bírák.

II. A Magyarországi lakásügy rendezése tárgyában a jelenleg érvényben álló 2210—1921. M. E. számú miniszteri rendelet és az ezt reformáló legújabb rendelet tervezet áll rendelkezésemre és ezek lényegesebb pontjait a következőkben ismertetem: A rendelt intézkedéseket tartalmaz annak megállapítására, hogy kiknek van joga és igénye a „helyben lakásra” és annak érdekében, hogy ezt a jogot csak az arra igényjogosultak vehessék igénybe, kötelezőleg írja elő a megüresedő helyiségek bejelentését, de viszont megadja a háztulajdonosnak azt a jogot, hogy „helyben lakásra” jogosultak sorából kijelölje azt, a kinek részére a megüresedett helyiséget bérbeadni kívánja és a lakásügyi hatóság, — ha csak a közérdek ennek mellőzését nem indokolja — a lakásigazolványt a háztulajdonos által megjelölt egyén részére köteles kiállítani. Ha pedig a megüresedett lakásba a háztu-

lajdonos vagy fel- vagy lemenő ágbeli rokona kíván beköltözködni, úgy még a közérdek követelményei figyelmen kívül hagyatnak és a lakásigazolvány ezek részére kell kiállítani, feltéve, hogy helyben lakásra jogosultak és az elfoglalandó lakás az ő indokolt lakáshükségletük mérvét meg nem haladja.

A lakások és egyéb helyiségek bérlet megállapításának alapját az 1917 évi november 1 napján kötött bér képezi és a rendelet megállapítja a bér kiszámítása elveit. Érdekes rendelkezése a rendelkezésnek, hogy bizonyos körülmények között, nevezetesen abban az esetben, ha ezt a bérletnek az albérlet adott helyiségek után befolyó jövedelme, vagy szembetűnően kedvező vagyoni vagy kereseti viszony vagy egyéb körülmények indokolják, úgy a bíróság a háztulajdonosnak (és esetleg a főbérletnek is) megengedheti, hogy a rendelet által megszabott bér magasabb bért követelhesen. Ugyancsak ily természetű rendelkezés az is, melynek értelmében határozott időre szóló oly bérletnél, melyet a felek 1917 november 1-eje előtt legalább öt év tartamára kötöttek, a bíróság a bérnek méltányos emelését megengedheti, ha a szerződésben kikötött bér, a megváltott viszonyok között aránytalanul csekély és így béremelés indokolt.

A legújabb lakásrendelettervezet értelmében luxuslakások, vagyis Budapesten a hat szobás ennél nagyobb lakások, továbbá az üzlethelyiségek folyó évi május 1-től kezdődőleg felmondhatatlanok és ugyanezen helyiségek béreit a tulajdonosok az 1914. évi bér ötvenszeresében lesznek jogosultak megállapítani. A rendelet a vidékre vonatkozólag ezektől eltérő rendelkezéseket kíván életléptetni, nevezetesen a vidéken a luxus lakások ígalmát kisebb számú szobákhoz fogja kötni. Az helyiségek tekintetében, amelyekre a felmondási joga még engedélyezve nem lesz, a rendelet 50 százaléktól 90 százalékgig terjedő béremelést engedélyez. A lakásügy rendezésével kapcsolatban a kormány törvénytervezetét terjeszt be a törvényhozás elé a kényszerű társulások építkezések keresztül, melyek érdekében és kötelezni akarja a vállalatokat, hogy az irodáik és hivatalnokaik elhelyezését szükséges helyiségek biztosítása érdekében alaptérük, tartalékalapjuk és jövedelmeiknek megfelelően járuljanak hozzá az építkezéshez.

SCHMUTZLER JÁNOS műorás

Bazárépület, Színház-oldal

mindennemű órajavításokat elfogad.

Preciz, pontos munka.

NAP- és ESŐERNYŐT

minden kivételben készít:

Első Erdélyi Ernyő-ípar

Rosenberg Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca 8

Kérjen árajánlatot

Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII. Dohány-utca 84. :: Telefon J. 124-47.

A legjobban készít elő magánvizsgákra

Linoleum

67 cm. méterje	— — — —	95 Lei
90 " "	— — — —	135 Lei
100 " "	— — — —	150 Lei
115 " "	— — — —	180 Lei
135 " "	— — — —	190 Lei

Viaszos vászon

78 cm. méterje	— — — —	125 Lei
100 " "	— — — —	155 Lei
115 " "	— — — —	180 Lei
85—115 terítő	— — — —	160 Lei
100—130 " "	— — — —	210 Lei

Szővet szőnyeg

70 cm. méterje	— — — —	107 Lei
90 " "	— — — —	140 Lei
Gummi kabát	— — — —	750 Lei
Bőrvászon 120 cm. méterje	— — — —	145 Lei

Haas Lipót
Oradea-Mare, Nagyvárad

Ezenkívül nagy választék ebédli szőnyegek, linolenum teljes szoba bevonásához, gummi- és celluloid áru stb.

Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 5. szám

Hol vesznek el a levelek?

Minden államnak talpköve a tiszta erkölcs, amely az állam minden polgárát, de különösen az állami alkalmazottakat kell hogy áthassa. Amely államnak közgazdasága, postája, igazságszolgáltatása nem áll azon a nivón, amit a nyugatnak nevezett kulturált országok megkövetelnek, annak az államnak pénze elértéktelenedik. Különösen fontos szerv a külföld előtti tekintély megővése a posta s ha annak hivatalnokai átlépik a lelkiismeretesség követelményeit, elvesz az állam biztonságába vetett hit a világereszkedelem előtt, amit megérez az ország minden polgára. Erre tehát minden állam nagyon vigyáz.

Nem tudjuk, vajon az Európát átható korrupció mennyire bontotta meg a régi fegyelmet, de tény, hogy a háború alatt a vasuti szállítványok megdézsmálása megkezdődött.

Ennek azonban meg kellett szünni a háború befejeztével.

Hogy nálunk Erdélyben nem szűnt meg teljesen, azt bizonyítja az a sok feljelentés, ami a posta igazgatóságához érkezett, főleg az amerikai levelek megdézsmálása, felbontása miatt. A posta megbízhatósága még nem tért vissza a polgárság köztudatába, mert a postai küldemények nem érkeznek pontosan. Különösen a külföldre menő és a külföldről jövő levelek címzetthez érkezése bizonytalan. De bizonytalan a belforgalom is. Ezt tudja, tapasztalta mindenki, akinek kiterjedtebb levelezése van. Nem tudta senki, hol vesznek el a levelek, kinek áll érdekében eldobálni a magánleveleket s ezzel isrontani akarva az állam hitelét.

Véletlenül most olyan lelkiismeretlenségnek jöttünk a nyomára, amely bizonyára minden jó polgár megdöbbenését kelti. A nagyváradi pályaudvaron, a reálhid közelében, ott, ahol a vasuti postakocsik kitakarításra kerülnek, a földön egész halmaz levél volt kidobva a földre. Feltépvé valamennyi s szétdobálva, mint szemét. A szél fujja szét a szemetet, amely nem más, mint magánlevelezése egy csomó embernek, üzleti levelek, bírósági dézők, szóval válogatás nélkül, mintha csak valaki azzal passziózna a vasuti kocsiban, hogy a leveleket feltépje s eldobálja.

Beteg izlésre vall, hogy valaki levelek szétvágásával szórakozzék, pláne, ha az illető az állam fizetett tisztviselője. Mert levelek a vasuti postakocsik szemetét alkotják, annak a kocsinak, ahova másnak, mint a kocsis személyzetének belépni tilos.

Az összeszedett levelekből az látható, hogy minden szisztema nélkül tépdesték össze, a levelek nagy hányada román nyelvű.

Felsorolunk néhány címzést, amit az összetépett borítékokból elolvasni lehetett:

Rafineria de Petrol Orsova című cég küldi Krammer urnak Egeresre.
Dr Frieder Mór Marosludas.
Henberger Dezső Vintul de jos.
Seghide Muhai Comuna.
La Ceanu N. — Itt elszakadva a boríték.

Levél Bukarestből románul, egy katonára küldi.

A pujanosi plebániához címzett levél, melyben Rákóczy Zsuzsánna kéri fia keresztlevelét. Grünfeld Samu Fugyivásárhely. Giresics Viktor Egeres. Pecsétes levél Secketar General Perceptorhoz címzve. A „Seul“ bukaresti cég levele nem tudható kihez. Pál Erzsike Egeres (lev. lap.). Albert Imre lelkész Egeres. Idézés március 7-re Meister Somának Csékére a Judicatoria de Ocol Orastia hivataltól. A Hanga fogyasztási szövetkezet számos számlája hever szerteszét, melyet a vidéki szövetkezetekhez intézett. Szilaj Ferencné Egeres. Brazíliából egy román katonára küldött levele. Az egeresi gipszgyár több üzleti levele. Angyal Istvánné Magyar-Régen. Egy Matea nevű katonának címzett levél „Frontière“ jelzéssel. Egy zsidó írással írott levél. Nagy József Beszterce (lev. lap.) Mic. Gheorgiea Romuna Bukaresti. És ehez hasonló levelek, üres borítékok.

A vasuti postakocsik környékén nem ritka az ilyen szemét. Egyszerűen kiserik a kocsikból. Mi a hozzánk jutott levélcsomót beszolgáltattuk a postaigazgatósághoz, amely megfogja indítani a vizsgálatot és a könnyelmű tisztviselőt, akire kiderül, hogy az utazás alatt mások levelének felbontásával szórakozik, példásan megfogják büntetni. A legszigorubb rendszabályok életbe léptetése szükséges itt, a posta jóhírneve megköveteli ezt.

Ezekután igazán nem csodálkozunk azon, ha alig fordul elő nap, amikor valamelyik vidéki előfizetőnk ne panaszkodna, hogy hetenként legfeljebb egyszer kétszer kapja meg a lapot.

A „Házassági Szerelem“ íróője a bíróság előtt

Dr Mario Charlotte Stopes néhány esztendővel ezelőtt könyvet írt, amelynek „Házassági Szerelem“ a címe. E munkában a születések ellenőrzésének szükségességét hangoztatja. Kifejtette benne azt is, miképpen lehet a gyermekáldást ellenőrizni? A könyv rendkívül elterjedt, lefordították több nyelvre s így Európában és Amerikában százezrek elolvashatták. Angol katolikus körökben erős ellenszenvvel találkozott az „ellenőrzésnek“ ily nyíltan való propagálása, annak ellenére, hogy a könyvhöz egy katolikus pap, Stanislaus St. John atya, írta a bevezetést.

Ezt az ellenszenvet dr Halliday Sutherland fejezte ki, amikor egy cikkben hevesen megtámadta a könyv íróját.

— London közepén megtörténhetik, — írta többek között — hogy egy doktornő arra tanítja a munkásszonyokat, miképpen szabaduljanak meg a gyermekáldástól. Az a módszer, amelyet nekik ajánl, egy orvosnő nézete szerint a lehető legveszedelmesebb. Igazán felháborító, hogy a belügyminiszter türi ezt az ellenőrzést. Sokkal kisebb bűnért mások már rég börtönben ülnek.

Dr Marie Stopes e cikk miatt pert indított Sutherland ellen. A tárgyaláson ritka hevességgel csap össze az ellenfelek. Mindenekelőtt a panaszos nő multját állították a bíróság elé. Dr Marie Stopes előkelő családból származik. A londoni egyetem több fakultásán tanult, több doktorátust szerzett, beutazta az egész világot, Németországban szintén doktori oklevelet nyert és a neve tudományos körökben igen jóhangzású.

— 1915-ben — vallotta a „Házassági Szerelem“ szerzőője — férjhez mentem. A házasságba úgy mentem bele, mint a legtöbb ugynevezett uri leány. Tudatlanul és ártatlanul. Az első hetek-

ben nagyon boldog voltam, de azután lassanként látni kezdtem és megértettem a dolgokat. Utálat és undor fogott el s határtalanul boldogtalannak éreztem magamat. Ezt a házasságomat a bíróság felbontotta. Én akkor elhatároztam, hogy az én

boldogtalanságomból nyert tapasztalatokat közölni fogom nőtársaimmal.

Igy írtam meg a Házassági Szerelmet és ehez hasonló több munkát. Igaz, tagja vagyok annak a társaságnak, amely a születések ellenőrzését tűzte ki céljául. De ennek a társaságnak a birminghami püspök az elnöke. A mi célunk nem a születések megakadályozása vagy csökkentése, hanem a káros születések csökkentése és az anyára meg a gyermekre egyaránt előnyös születéseknek növelése. Azt az elvet hirdetem és meg is akarom azt valósítani, hogy

a házassági intézmény azért van, hogy ennek keretén belül tiszta örömben éljenek az emberek.

Ez a tiszta öröm pedig csak úgy érhető el, ha egészséges anyák egészséges gyermeket szülnek. A gyermek örömet jelent, de jelenthet átkot, szenvedést és boldogtalanságot is...

Ezután elmondotta, hogy az ilyen „átok, szenvedés és boldogtalanság“ megakadályozására állította fel a saját költségén a külvárosban azt a klinikát, amely sokan kifogásolnak. Ezen a klinikán tanácsokkal látják el a szegény asszonyokat és kalauzolják őket azokon az utakon, amelyeken a gazdag hölgyek biztonságban járnak.

— Tudom, — folytatja — hogy a sajtó bizonyos része üldözőbe vett és nem nyugszik addig, amíg le nem terítenek. Én azonban folytatom a küzdelmet. Azt mondják rólam, hogy prófétának tekintem magamat és hogy látomásom volt, Isten jelent meg előttem. Hát igenis mélységesen meg vagyok róla győződve, hogy napi munkám minden szakában Isten nyilatkozik meg. Mélységesen meg vagyok róla győződve, hogy erkölcsös munkát végzek.

Dr Marie Stopes kihallgatása után a tárgyalást elhalasztották.

„Mascotte“
Grand vin résérvé
Demi sec
a belföld legelőkelőbb párosgője.

Most érkezett Londonból

**tavaszi divat
szövetujdonságok**

Nógrádi József
uri szabó Rimanóczy-u. 1.

**Női szalmakalapok
120 leltől**

Lisré, tagál, bortni, lőszőr és bást
kalapok hallatlan olcsó árban.

KÖNIG kalapgyár

Str. Sf. Ladislau (Körös-utca 16)

Alakítások gyorsan és a legjobb kivitelben készülnek.

Tennis-ütők és Tennis-labdák
raktáron kaphatók és azonnal megrendelhetők

„HELLAS“ sportfejlesztő és áruforgalmi r.-tfnál
Avram Jianu (Kossuth)-utca 14. szám

Selyem, szalma és különböző model női kalapok
nagy választékban, angró árban lesznek árusítva.
Egyszintén kalapformák és masamód kellékek

Nagy Mihálynál
Bucuresti, Bulevardul (Bukaresti út) 12. szám

Egységes árak

Irta: Gottfried Ignác.

A Nagyvárad mult heti számában egy cikk jelent meg. Arról volt szó a közleményben, hogy a helybeli vásárló cipész iparosok „egységes árakkal” jönnek ki a piacra.

Nagyváradon közel ezer iparos keresi kenyerét olyformán, hogy a műhelyében készített munkát helybeli hetivásár alkalmával és vidéken országos vásárok megvásárlásával árusítja el. Hogy ezen kereseti forrás a megélhetésnek ezen formája mily alacsony nivón áll, nem tudom ki bírná elbírálni jobban, ki vele foglalkozik, vagy aki nem. Hogy mennyire fáradságos és költséges egy vásárra elmenni és csak egy esős nap kell, kész a ráfizetés és a hiába való fáradság. Nagy kínlás ez, erős küzdelem a létért. Helyben a hetivásárok megtartása sem csekély munka ám és hogy a szegény meggyötört iparos nagyobb ambícióval dolgozzék, gondoskodik róla — a konkurencia. Mert hiszen mindenki árulni akar, kell a pénz, mindenki eleget akar tenni a hitelezővel szembeni kötelességnek. (Kevés százalékra ezen iparosoknak fizethet azonnal a vásárlás alkalmával.) Mit tesz ilyenkor az előadó, csekélyebb vagy egyáltalán semmi haszonnal (ilyen is előfordul) megelégszik, csak hogy pénzt csináljon. mert a hitelezővel szembeni kötelesség mellett ott van egy másik szempont: a saját megélhetése. Hogy miért elégszik meg kevés (néha alig több 3—4 százalék) haszonnal, mert ha ő nem akarná oda adni a vevőnek ama bizonyos árut, oda adja a másikat, a kartárs vagy konkurencia, nevezük, ahogy tetszik. Mondanak aztán ilyenkor mindenféle görbe kifogást, pl. hogy a vásárok miatt már megtört, elcsúszott, megunt áru volt, stb., csak hogy ezen helytelen eljárást — a saját igazának bizonyítására — jogos színben tüntesse fel. Ilyen és ehhez hasonló körülmények okozták aztán, hogy a vásárló iparos ugyancsak csak tengeti életét, mert míg ők egymással harcolnak, a fogyasztó jár jól, az aki csöppet sem méltó a kiméletre, mert rendszerint a vásárlók vevői a falusiak, kik nem szeretik ám portékájukat elkótyavetelni. Tudjuk, hogy mily kegyetlen árakat fizetnek maguknak minden élelmiszer cikkért, amit behoznak.

Üdvözlöm kell tehát cipész iparos társaimat azon alkalmából, hogy végre öntudatra ébredtek, mert hiszen ezen szervezkedésük, hogy „egységes árakkal” jönnék a piacra, nem azt jelenti, mintha „egységesen” akarnák vevőiket kizsákmányolni, hanem éppen ellenkezőleg, a parasztság rossz szokásával, hogy rendszerint az áru értékének felét ígérve alkuszik és az egymásközt szokásos — mondhatnám csunya konkurenciával szemben egymás érdekeit. A mai túl nehéz viszonyok közt legalább a saját és munkásaik megélhetésüket biztosítsák.

Iparosok, kik a vásárlás kenyerét eszítik, szíveleljétek meg cipész iparostársaink mozgalmát; ne keressük az okot, mi készítette őket e lépésre, bizonyára valami ilyen oldalról jövő szükségesség; a fő, hogy egyszer végre szolidárisak lettek. Szervezzék meg minden szakma a maga embereit, ne a konkurencia, hanem a jobb belátás éljen közöttünk; ha mérsékelt, de becsületes árakat fogunk munkánkért elérni, jobban biztosíthatjuk a saját és munkásaink existenciáját, kiket éppen úgy sujt a drágaság, mint jó magunkat.

* Tavaszi angol uridivat öltönytöve-
tekben nagy választékot talál Deutsch
Posztóáruházban. Cimre figyelni! Kossuth-
utca 1. (Sas-palota). Mindenféle bélésszövet
uri-szabóknak.

Margueritte: A garszonleány

Mikor nem volt aktuális a kérdés: meddig mehet az erotika az irodalomban s viszont az irodalom milyen mélységeit tárhatja föl a sexuális problémáknak? Egy szer Szent Skarabeusnak, másszor Szanyinnak hívták az írást, mely beledobva a nyárspolgári erkölcsök holt vizeibe, széles gyűrűben vert hullámokat a prudéria felszínén.

Két hóval ezelőtt Victor Margueritte Garszonleány című regénye körül támadt irodalmi világbotrány. A szerző tagja volt a legelisebb francia testületnek, a légion d'honneurnek, ennek ellenére nem átalott brutálisan igaz erkölcsrajzot feltárni a nagyvilági Páris mai életéről, a rajz fájdalmasan inzultáló módon igaznak bizonyult s ezért Margueritteenek vállalnia kellett a kiközösítést a becsületrend tagjai sorából. Fölénnyel tette s jelentette be, hogy a viszonyokért kitüntetéssel nem érezi magát megalacsonyítva.

A Garszonleány magyar fordítása a Génusz kiadásában minap érkezett el hozzánk „Lerbier kisasszony legényélete” címen. Van-e benne valami, amit a forradalmak után kialakult új társadalom a novéanrichek környezetében kevésbé éles szem nemcsak Párisban, de világszerte meg nem figyelhetett? A felelet egyszerű: Nincs. Miért hát a felháborodás? Még egyszer übben azért, mert minden torz felháborodik, ha eléje az igazság foncsorával gyártott tükört tartanak. Vignabos professzor, a regény egyik mellékfigurája mondja Lerbier kisasszonyra célozva: „ki gondola trágára, mikor a virágot szagolja?” Margueritte elfelejtette megmondani: a társadalom hazug szeméremélete.

Égő szerpentként kigyózik át a Garszonleány fejezetein a ma lihegő, mivel sem törődő élvhajhászata. Monique Lerbier konvencionális hazugságoktól megundorodva hagyja el hadimilliomos szüleit s hadimilliomos vőlegénye környezetét, hogy maga keresve kenyerét, mint nő is magára maradjon. Független élete elvezeti őt az örömök legfenekéig, meztelen táncosokig, Anih Gorbrony ópiumszívó társaságáig, de elvezeti később az igazi szerelemig is.

Elkerülhetetlen, hogy az olyan intenzív sexuális élet, mint amit Monique él, a nagyközönség szemében asszonyi értékéből sokat le ne rontson, éppen azért fordul Margueritte ahoz a megalkuvó fogáshoz, hogy másoldalról jótékony, társadalmi segélyakciót, forradalmi törekvésekkel való szimpátiák kendőzőszereivel takarja hősnője fogyatékosait. Kétségtelen, hogy a regény kizárólag szerelmiségre épített fejezetei között a szociális lehetetlenségek ostromozása nagyon is másodrendű, hogy ne mondjuk, kényszerű irodalmi védjegy szerepét tölti be. De mint erkölcsi helyesebben mint szekszuális korrajz, mégis első helyen áll a Garszonleány, azt pedig, hogy mindvégig érdekes, lebilincselő olvasmány, senki sem tagadhatja el.

Kusvélra!

legelegánsabb ruhákat készít
elsőrangú saját szöveteiből is

**Schwartz
és Rosenfeld**

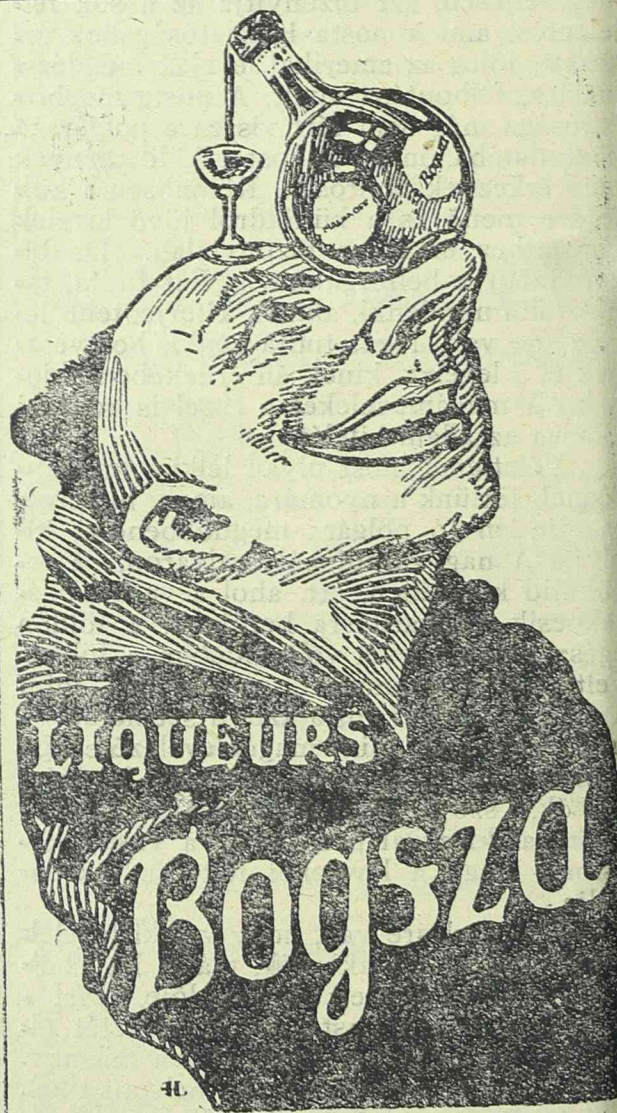
uri szabók, Bőthy Ödön-utca 29. sz.

Eladó ház,

mely áll két kétszobás mellékhelyiségből álló lakásból, egy hold gyümölcsösből, istálló és nagy gazdasági udvarból. Az egyik lakás azonnal beköltözhető. Értekezhetni Pelóti-utca 16. Ugyanott perzsaszőnyeg szövéshez leányok felvételnek. 407

I-a minőségű széna

(préselt széna) métermázsanként 110 leiert kapható a Banca Frontiera áruosztályánál Mezey Mihály-utca 2. sz. alatt.

Negyedrész idő alatt
Tizedrész erővel,
Absolut kimélése mellett a ruhának
csakis Mythos mosószappannal
Lehet mosni.
50% tüzelő anyag megtakarítás!

Kapható minden fűszerüzletben és drogériában.

Tavaszi és nyári időnyre bécsi és KLEIN SIMON céghez
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.

1923. március 11.

A Kovács-cég vámporében

Három napig tartó tárgyalás után tegnap délután hozta meg a törvényszék az ítéletét a már ismertetett Kovács-féle vámporban. Az ítélet nem keltett nagy meglepetést, annál is inkább, mert mindenki várt arra, hogy a törvényszék akként rendelkezni, hogy visszaadja a vámhivatal jogtalanul felvett 850 ezer lei kaurt se Bogdán Costica, — aki a deklerációt kijavította — se a Kovács Testvéreknek semmi büntetést nem kötelez.

A vámpor törvényszéki bíró az ítéletben megsemmisítette a vámhivatal határozatát és elrendelte, hogy az óvadékot 850 ezer leit a Kovács Testvéreknek adják vissza.

Ugyanakkor meg az ítélet, hogy Bogdán Costica nem követett el büntetési cselekményt az ítélet kijavította a deklarációt, különösen azért sem, mert Constantinescu vámporára engedélyt adott. A vámpor utasításáig egyedül irányadó a vámhivatal. Vacarescu pénzügyi tanácsos a kincstárnak felelősséget jelentett be az ítéletben.

Éfőn megkezdődik a tanítás a Gojdu-liceum magyar osztályaiban

Pancu vezérfelügyelő nyilatkozata

Dr. P. Teancu Sándor tanügyi vezérfelügyelő szombaton délután Nagyváradba érkezett. Azonnal a megérkezése után meghozta a Nagyvárad munkatársaihoz kérést a Nagyvárad munkatársait és a következőket mondotta:

— A kolozsvári Keleti Újságból értesítésem először a premontrei tanárok megmondumáról és azt teljes szövegben most olvastam.

— Tény az, hogy a múlt napokban a Nagyvárad lap munkatársa azt kérte tőlem: a premontrei rend tanárait, hogy a tanítás zavartalanul haladjon, ne alkalmazzuk a Gojdu-liceum magyar szekciójában? Tulajdonképpen ennyire folytatása az, hogy privátim Labancz urt megkérdeztem, hajlandók volna-e tanítani a magyar szekcióban. Tetszett a válasza, hogy a tanítást mégis éfőn megkezdettessék, már táviratoztam a zennyele kitűnő erdélyi magyar tanárak és legtöbbjéről már értesítést is kaptam, hogy utnak indultak Nagyváradra.

— Sajnálom, hogy a premontrei tanárok nem fognak tanítani a magyar szekcióban, mert azt akartam volna, hogy a magyarok a már megszokott rendszerű tanítással fejezzék be a tanévet és fennakadás ne történjen.

— Az ide rendelt tanárok mind kitűnő képzettségű emberek, mert azt akartam, hogy a diákság itt kiváló erőket kapjon. Éfőn délután két órakor már kilenc osztályban megkezdődik a tanítás. Az első osztályban két csoport van. Eddig beiratkoztak az I. osztályba 100, a II-ba 74, a III-ba 71, a IV-be 60, az V-be 30, VI-ba 22, VII-be 20 és a VIII-ba 18 tanuló. Az éfőn már összeállítottam és minden tanítási mellőzésével éfőn megkezdődik a tanítás. Minden délután 2-től 6 óráig. A tandíj igen csekély, a tanulók 30 százaléka ingyenes, úgy, hogy anyagi nehézségekkel a diákok nem fognak küzdeni. Sőt, a premontrei gimnázium likvidációja esetén a már befizetett második félévi tandíjat is visszakapják a szülők.

* Aradra csukott autó naponta indul a garázsa, színház mögött. Telefon 601.

Széchenyi püspök nem is volt tagja a szenátusnak

Nemcsak a nagyvárad, de az egész romániai magyarság körében élénk szenzáció erejével hatott az a parlamenti tudósítás, melyben gróf Széchenyi Miklós nagyvárad püspöknek a bukaresti szenátus tagjai sorából történt törléséről tegnap mi is beszámoltunk. A szenátusi elnök, Ferechide, tudvalevőleg egy Paukrati nevű szenátor interpellációjára azon az alapon jelentette be Széchenyinek a szenátorok közül való törlését, hogy a püspök egyben a magyar főrendiháznak is tagja.

Magyar főrendiház köztudomás szerint 1918. óta nem létezik s így a törlés indoka helyt nem áll. Anélkül, hogy ilyen körülmények között a szenátusi határozat, bár a legenyhébb kritika tárgyává tenni óhajtanók, ezúttal csak egy a szenátusban történetekkel összefüggő mozzanatról számolhatunk be, mely a törlés élet, hogy úgy mondjuk, fokozott mértékben letompítja.

Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint arról, hogy tulajdonképpen

Széchenyi Miklós püspök nem is volt tagja a bukaresti szenátusnak.

Ez a körülmény, a törlésről szóló tudósításokkal kapcsolatban különféle közjogi pertraktálásra adott alkalmat. Éppen azért felvilágosításért a legautentikusabb forráshoz fordultunk, ahol is a következő információkat nyertük:

— Csakhamar azután, hogy az erdélyi egyházfők Bukarestben a hűségüket letették, közülök azok, akik hivatalból voltak jogosultak szenátusi tagságra, megkapták kinevezésüket. Köztük volt természetesen Széchenyi Miklós gróf is. Ugyanebben az időben folytak Románia és a Vatikán között a konkordátum-tárgyalások, még pedig olyan stádiumban, hogy arról a nagyvárad katolikus egyházmegye felosztására lehetett következtetni. Széchenyi püspök arra való tekintettel, hogy szenátusi tagsága hivatalából kifolyólag illeti s mivel akkoriban egyáltalán nem lehetett tudni, vajon az egyházmegye romániai részeit az átszervezésével a püspökség fennmarad-e, a szenátusi tagságról lemondott. Lemondott azért, nehogy később, méltóság-

ának Románia részéről bekövetkezhessen esetleges el nem ismerése esetén a szenátusból való automatikus kizárása bekövetkezhessen. Széchenyi Miklós ezt az elhatározását tudomására hozta úgy a királynak, mint a szenátus akkori elnökének: Coanda tábornoknak. A király is, Coanda is legteljesebb mértékben akceptálták a püspök állásfoglalását.

Amint tehát Széchenyi gróf nem lehetett tagja egy nem létező magyar főrendiháznak, épp oly formai lehetetlenség volt őt kizárni abból a testületből, amelynek voltaképpen tagja nem is volt.

Érdekes különben megemlíteni, hogy Pankrati szenátor interpellációjának a magyar főrendiházzal kapcsolatos adatait a „Beiusul” című belényesi lap hasábjából merítette.

A sportoló nő

Lapunk ilyen című cikkéhez kapjuk az alábbi érdekes reflexiót.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Nagyvárad” folyó hó 4-én megjelent számában „Levelek a papirkosárból” címen rovatban „Egy Kálmán-utcai” nő sport pártoló úrnak röviden óhajtom tudomására hozni a következőket, miért is kérem b. lapjában soraimnak helyt adni.

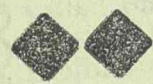
A vivásra vonatkozó azon megjegyzésére, „hogy annak a közéletben semmiféle gyakorlati hasznát nem veheti a nő, nem fejleszti annyira az izmokat, végtagokat, melleket sem, hiszen zártlevegőjű teremben vívódnak, no de mondjuk ki egész őszintén, nem is illő.”

Ezeket mondja ön a nőivásra. Én, mint vivással foglalkozó nő, aki évek óta járok Orbán mester vívótermébe, őszintén kimondom önnek, hogy nem illő olyan dologgal „vivódni”, amihez nem ért az ember. A viváshoz, sajnos, nagyon kevés ember ért. (ön ezen kevesek kevesebbje-hez tartozik). Hogy ezen állításomat bebizonyítsam, kérem vegyen magának annyi fáradságot, keresse fel Orbán mester tornaszal és vívótermét (Rimanóczy-u. 13.), aki szívesen be fogja mutatni velem önnek,

Vasárnap utoljára látható az

OSTOR

Izgalmas sportdráma 6 felvonásban — Izgalmas löverseny

Hétfőn és kedden

Köddé vált boldogság

A nagy feltűnést keltett gyönyörű filmregény utolsó reprize.

APOLLÓ MOZGÓSZÍNHÁZ

Lető magvak kaphatók Dell'Orto Károly
 ucerna, lóheró, fűmag, m. uhar, búkköny köles,
 drok, burgundirópa, konyha kertés virágmagvak
 Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hogymiből áll a nők vivása, s hogy milyen fegyverrel vivunk mi, nők. Mert ön valószínűleg azt hiszi, hogy régi lovassági kardokkal vereksznék „báró Chapon Samu” féle módszerrel. Oh nem! Mi olasz módszer szerint vivunk, törrel. Igen vitörrel. Vitörvivás a kardvivás előiskolája. Fejlesztzi az ügyességet, akaraterőt, önfegyelmet, amelyre nekünk nőknek nagyon is nagy szükségünk van az összes mozgáshoz szükséges izmokat, u. m. láb, kar (jobb és bal), csípőizmokat, hát- és mellizmokat, mellkast, a tüdőgyakorlat következtében. Fejlesztzi a medencét, ez pedig használ az anvaságnak, no de ehhez ön még kevesebbet érthet, csak annyit, mint a Körösünk csendes vizéhez, amelyre minket sportolni vágyó nőket csolnakázní, evezni küld. Hát lehet a Körösön csolnakaversenyt rendezni?

Levelének más sportágakra vonatkozó utasításaira majd más alkalommal részletekben fogok válaszolni. Ismételtlen kérem szíves látogatását a főt emlitett tornas és vívóteremben. Tisztelettel egy vívósporttal is foglalkozó

Sportlady.

ÚJDONSÁGOK

* A hirdetési árak revíziója. Az erdélyi magyar lapkiadók ma, vasárnap Aradon kongresszust tartanak. Ezen a tanácskozáson fejezik be az egységes hirdetési díjszabásra vonatkozó tárgyalásokat. A legutóbbi hirdetési tarifa megállapítása — 1922 június hó óta — a papírárak, valamint a fizetések s munkabérek olyan mértékben emelkedtek, hogy a régi tarifán is megfelelő nagyarányú változtatásokat kellett eszközölni, hogy a lapok bevételei és kiadásai egyensúlyban maradjanak.

* A lakók küldöttsége a királynál. Bukarestből jelentik: A lakók ligája tegnap küldöttséget menesztett a királyhoz, a kinek átnyújtották a követeléseiket tartalmazó memorandumot.

* Majláth püspök Kolozsvárról. Kolozsvárról jelentik: Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök, aki a napokban a szenátusban hosszabb beszédet tartott, fontos ügyek megbeszélése céljából ma Kolozsvárra érkezett.

* Föladták a harcot a zsidó diákok ellen. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Zentral Studenti tegnap ismét értekezletet tartott és elhatározta, hogy taktikát változtat eddigi elveinek hangsúlyozása mellett. Elhatározták ugyanis, hogy felszólítják az egyetemi diákságot, engedje meg, hogy ebben az iskolai évben a zsidó hallgatók végig hallgathassák az előadásokat, nehogy el kelljen veszíteniök az eddigi félét. A határozatot közölni fogják valamennyi diákszervezettel.

* Kinevezés. A nyugalomba vonult Wagner József nagyszalontai jegyző helyére a belügyminiszter Balogh György nagyszalontai segédjegyzőt adóügyi II. oszt. jegyzővé nevezte ki.

* Bucicó polgármester gyásza. Mélyseges és súlyos csapás érte Bucicó Coriolán dr., Nagyvárad polgármesterét. Édesanyja, özv. Bucicó Istvánné született Tamás Borbála 73 éves korában meghalt. Az elhunyt uriaszony temetése hétfőn délután 3 órakor lesz az Uri-utca 8. számú gyászházból. A polgármestert és családját a gyászbeset alkalmával számosan keresték fel részvétnyilvánításukkal.

* Aligazgatói és cégjegyzői kinevezések. Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.t. igazgatóságának 1923. március 9-én tartott ülésében Kertész Mártont aligazgatóvá, Szegő Imrét pedig cégjegyzővé nevezték ki.

* Az első ügyvéd stagiar. Az ügyvédi kamara tegnap határozott Vurucias Péter felvételi ügyében. A kamara bejegyezte a licenciátus alapján Vurucias Pétert ügyvéd-stagiárnak (jelöltnek), aki gyakorlatát dr. Pogány Gyulánál folytatja.

* A Pollermann-Szalay szonáta-délután ma, vasárnap délután fél 6 órakor lesz a Fischer-iskolában. Növendékverseny a jövő héten tartatik.

* Megszüntetett óvoda. Bihar község képviselőtestülete elhatározta, hogy a községi óvodát megszünteti s az óvodahelyiséget a postahivatal rendelkezésére bocsátja. Határozatát pedig bejelentette a vármegyéhez is. Az óvoda megszüntetésének okát nem ismerjük, de szomorú fényt vet a község képviselőtestületének gondolkodására.

* A mai művészmatiné a Metzner-tárlaton fél tizenkettőkor kezdődik a megyeháza nagytermében. Műsoron szerepel Guttman Miklós, a kitűnő zongoraművész, Kara Mihály szobrász szabadelőadással, Kelmay Ilona, aki Schubert-dalokat s Vajda László, aki Leoncavallo Matintáját s Dominzetti Favorita-áriáját fogja énekelni.

* A Zsidó Lyceum igazgatósága közli az érdeelt tanulókkal, hogy a felső osztálybeliek f. hó 13-án (kedden), az alsó osztályosak pedig 14-én (szerdán) reggel 8 órakor jelenjenek meg az előadáson. Igazgatóság.

* Istentiszteletek a református templomban március 11-én este fél 6 órakor tartandó istentisztelet sorrendje: 1. Kezdeti ének: 1. dics., 2. közének dics., 1. és 3. verse, 3. Nagy Isten imád (96. dics., 1. és 2. verse) énekl. Mátyás Ferenc, orgonán kíséri J. Károly. 4. Az Isten országa, énekl. olasz-énekl. 5. Biblia-magyarázat. Fodor József pásztorok lelkész, 6. dics., 1. v., énekl. az olasz-énekl. 7. ének, 237. dics., 5. verse, 8. Közének dics., 9. Közének, 202 dics., 1. verse. Sárnapi istentiszteletek sorrendje: Olasz-énekl. 10 órakor Sulyok István pök. Újvároson délelőtt 10 órakor C. n. k. Béla lelkész, délután 3 órakor G. y. Géza s. lelkész. Velencén délel. és délután 3 órakor Kiss Károly lelkész szolgál.

* Harminc napra betiltották a „mos” megjelenését. A Szatmáron megjelenő „Szamos” című napilapot tegnap szatmári prefektus arról értesítette, különböző vétségek miatt — katonatervencióra — a lap megjelenését mine napra betiltja. A sajtószervezet természetesen, nyomban akcióba lépett a betiltás ügyében érintkezést kerest belügyminiszterrel, hogy a magyar lap megjelenését — amit bizonynyal min komolyabb ok nélkül szüntettek be — előbb lehetővé tegyék.

DORIAN-STROFA

Nem vidám történet,
Sőt inkább ballada:
Névtelen senkiből
Elnök lett Barada.

Aki ezt megtudta,
Otthon nem marada,
S bár halott Barada,
Nagy sikert arata.

* Eljegyzés. Szabó Zsuzsika Frischmann József jegyesek.

* Bajnoki mérkőzések. Vasárnap után 12 órakor Biharul-Egyetértés, fél 4 órakor SzBE-NAC, fél 4 órakor Tövék-Makkabea.

* Kézimunka-tanfolyam nyílik március 12. Várház-utca 31-b alatt. Diószeginé Zim Mária okl. kézimunka tanítónő és Kohn Lola m. művész vezetése alatt. Tanítják a kézimunka összes ágát, például kötés, horgolás, hurkolás, recé fehér színes hímzés, tűfestés a jour munkák stb. stb. vábbá batlik, olaj és aquarelle festés, művirág és kupaernyőkészítés. Érdeklődni délután 3-6-ig. Fenti munkákból megrendelést elfogadjuk.

VIGADÓ MOZGÓSZÍNHÁZ.

(SAS PASSAGE)

Csak ma!

Csak ma!

Egy filmszínésznő kálváriája

Newyorki történet a mozgyárak titokzatos világából,
6 felvonásban.

Nap- és esernyőket, harisnyákat, férfi és női divatekkekelt és rövidárukat

teltűnést keltő olcsó árban csakis

BLUM

ernyő- és divatáruházaiban szerezhet be.

Köröspart (Emléktér) 2.

Halálozás. Ehrenfeld Márton közbecsülésben álló nagyváradai kereskedő 53 éves korában folyó hó 10-én hajnali fél egy órakor elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Sándor-utca 28. számú gyászházából. A kereskedő halála osztatlan részvényt keltett a váradai kereskedelmi világban is.

Botyán Péter Pál volt hadapródiskolai nyug. őrmester 67 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 2 órakor megy végbe a Béla-kertbeni gyászháztól.

Fodor Miklós fiatal törekvő kerégyártó iparos 25 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 4 órakor megy végbe Kolozsvári-utca 98. sz. gyászháztól.

A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.t. ma délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

Trafik engedélyek elvonása. Azok, akik szakcsoportunk tagjai és trafik engedélyüket bevonták, az eljárás megindítása végett jelentkezzenek e hó 11-én, délután 3 órától 5 óráig a Kereskedelmi Csarnokban Weisz Mór elnök úrnál. Az elhőkéség.

Uj cukorka üzlet. A Szent László-tér 6. szám alatt, a Csátary-házban új cukorka és déligyümölcs üzlet nyílt meg a Favorit. Vezetője Sch. Ausländer Mariska, aki hosszú éveken át elsajátított kereskedelmi tudásával igyekezni fog a vevő közönség bizalmát, szeretetét kiérdemelni. Sch. Ausländer Mariskának jó hírneve van kereskedői körökben és üzleti szolidaritása megérdemli a közönségtől, hogy létfenntartó munkájában támogatassa, amire e helyen külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Mészáros és hentes üzletek vasárnapi zárása. A Husiparosok Szakszövetsége figyelmezteti tagjait, hogy a munkásokkal kötött kollektív szerződés értelmében tekintet nélkül arra, hogy van-e valakinek munkása vagy nincs, az üzletek április 1-ig vasárnaponként zárva tartandók. Kérjük tehát a zárás betartását, mert az ezt áthágó iparosok ellen szakcsoportunk vezetősége volna kénytelen a kihágásért a feljelentést megtenni. Tisztelettel a Husiparosok Szakszövetsége.

Szabászati szakiskola. Minden asztalosnak és leánynak érdeke, hogy a mai nehéz megélhetési viszonyok között magának csinosan előállítani ruházatát. Ehhez szükséges az, hogy a perfekt szabászat művészetét elsajátítsák. Orbán Sándorné szabászati szakiskolájában három hónap alatt az angol és francia szabászatot a legököltebb módszer szerint mindenki megtanulhatja. Oktatás anyaga: az összes divatban levő minták szerkesztése mérték szerint és azok összeállítása. Tanítványok olytatólagosan felvétetnek. Beiratkozni lehet minden d. u. 2—8-ig. Deák Ferenc-utca 2. II. folyosó végén, Andrási-palota.

A „Lakásbérlok szövetségének” közgyűlése. A Nagyvárad Lakásbérlok Szövetsége f. hó 18-án, d. e. fél 11 órakor tartja városbába közgyűlési termében az évi rendes közgyűlését, melyre tagjait ezenel meghívja. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtákarati jelentés. 3. Állásfoglalás a lakástörvény meghosszabbítása tekintetében, határozati javaslat. 4. A tisztáar kiegészítése. 5. Esetleges indítványok. Kérjük tagjainkat, hogy indítványukat a főtákaratához (Uri-u. 11.) legkésőbb f. vi március hó 14-ig annál is inkább jelentsék be, mert a későbbi indítványok a közgyűlésen elő nem terjeszthetők. Az Elnökség.

Plntér Böske, Tolnay Bandi, Erényi Böske, rófi Laci, Pattantyus Manó stb., a nagyváradai község kedvenceinek fényképeit hozza az e heti zinház és Társaság, azonkívül az „Aranymadár” közöl színpadi felvételeket s helyi aktualitásokat. Szennációs érdeklődésre tart számot „Grafologia”-c. rovata, melyben külön e rovat részére szerzőtetett grafologus 20 lei beküldése ellenében írkinék elemzi kéziratát. Az egész Erdélyben kedelt hetilap szerkesztősége: Cluj—Kolozsvár, Transilvania szálló, 100 700 000. Egy négyed év díj 100 000 000. A lap előfizetni is lehet.

„Delcassé elnöksége végzetes volt Európára”

Vihar a francia kamarában — A bajor—francia puccs kulisszatitkai

A francia kamara a Delcassé temetésének költségeire megszavazandó negyvenezer franc hitel ügyét tárgyalta. Morucci kommunista kijelentette, hogy a hitelt nem szavazza meg, mert

Delcassé európai szempontból végzetes személyiség volt.

A képviselőház tagjai felháborodva kiáltották Morucci felé:

— Menjen Berlinbe! Hazaáruló!...

Berthon Moruccihoz csatlakozva mondja:

— Delcassé annak idején letérdelt a cár előtt!

Herriot szenvedélyesen védelmébe veszi Delcassé emlékét s mint a köztársaság oszlopáról a legmélyebb elismeréssel emlékszik meg.

Kilmannroff lord az angol alsóházban, mint a Rajna-tartomány angol főmegbízottja — az angol vasutak használata fejében az angol áruk szabad forgalmát követeli a megszállott és megszállatlan német területekre.

A párisi kamara külügyi bizottságának ülésén Poincaré megismételte azon nyilatkozatát, hogy

Franciaország semmiféle közbenjárását vagy közvetített tárgyalást nem fogad el Németországtól

Mangra Vazul volt metropolita könyvtára eladó. Mangra Vazul örökösei eladják a volt metropolita gazdag könyvtárát, a mely több mint 3000 művet tartalmaz szekrényben elhelyezve. Történelmi magyar és román könyvek, irodalmi és oktatási művek, történelmi okmányok, régi egyházi könyvek és 30—40 nagy értékű történelmi és oktatási kézirat. Akik meg akarják venni ezt a nagyszerű könyvtárat, keressék meg Mangra Romulusz nyugalmazott lelkészt Nagyvárad, Körös-utca 44. sz., aki leltárral és közelebbi információkkal és ajánlattal szolgál.

Munkásgyűlések. Építő munkások taggyűlést tartanak 11-én, vasárnap d. e. 10 órakor. Husipari munkások 11-én, vasárnap d. u. 2 órakor évi közgyűlést tartanak. Férfi és női szabók fontos taggyűlést tartanak 12-én, hétfőn este 6 órakor. Kávéházi pincérek taggyűlést tartanak 13-án, kedden d. e. 9 órakor Szacsavay-utca 24. szám alatt. Pontos megjelenést kérnek a Vezetőségek.

Az amerikai konzulátusnak 1923. március 6-án közölt leirata alapján közöljük üzletfeleinkkel, hogy a konzulátus olyan Affidavidot (bevándorlási engedély) is elfogad regisztrálás végett, amelyn az amerikai közjegyző aláírása nincsen hitelesítve az amerikai törvényszéki hivatal (Clerk of Court) által. Tehát ezen legújabb rendelkezés értelmében a bevándorlási engedélyek érvényessége tekintetében semminemű változás nincsen. Ezért kérjük üzletfeleinket, hogy összes okmányukat erdélyi jogtanácsosunknak dr. Gáspár Miksa (Str. Nicolae Jorga No. 19.) mielőbb átszolgáltassák szíveskedjenek, hogy azok alapján a regisztrálási számot mielőbb elnyerhessék. N. Brück & Comp. Bukarest, a White Star Line, Red. Star Line és American Line romániai főügynöksége.

mihelyt azonban Németország tisztába jön helyzetével, kész lesz kormányát meghallgatni.

A bajor országgyűlés ma kilencvenkét szavazattal huszonhat ellen elfogadta a királyi ház végkielégítéséről szóló javaslatot.

A müncheni monarchista összeesküvésről legújabbán kiderült, hogy azt a szénszindikátus fedezte fel, tudomást szerezve arról, hogy

Kruhles tárgyalásokat folytatott a német szénellátás adatainak francia kézre való játszásáról.

A nacionalisták nem szakították volna el Bajorországot a birodalomtól, de a monarchista uralmat kiterjesztették volna Észak-Németországra is, amiben Franciaország közvetett segítségét vették volna igénybe. Az összeesküvés ügyében ma le tartóztatták Munk szénagykereskedőt, aki a cseh szén-érdekeltségekkel tárgyalt.

A német nemzeti képviselők javaslatot terjesztettek a belügyminiszter elé. Kivánják egy statisztika készítését a beszállított zsidókról, hogy megállapítható legyen: milyen mértékben folyt be eddig a számarányba. Kivánják, hogy világossá sák föl a közvéleményt: milyen lépéseket tettek eddig a beözönlés megakadályozására s hogy milyen történelmi neveket sajátítottak ki a beszállított zsidók.

*** Menyasszonyi kelengyék.** legfinomabb fehérnemű, Schroll féle schiffonok, ág és asztal neműek, paplanok és matracok nagy választékban kaphatók: VADAS JENŐ női divatáruházában, Rákóczi-ut.

*** Elveszett 5-én a Kath. Körben Dante estén esetleg az utcán arany melltűm, opál kövel. Becsületes megtaláló jutalom ellenében a Kath. Növendő hivatalába adja be a hivatalos órák alatt.**

*** Felhívás Oradea-Mare kávéház és vendéglői iparban dolgozó munkások szakcsoportja f. hó 13-án délelőtt 9 órakor Szacsavay-utca 24. sz. alatti munkások otthonban taggyűlést tartanak a kollektív szerződés ügyében. Mindenki saját érdekében okvetlen jelenjen meg. Vezetőség.**

*** Mindenkit érdekel és mindent megtalál a Pénzvilág közgazdasági lapban. Megjelenik könyvalakban minden hó 15-én. Előfizetés egész évre 400 lei.**

FEHÉR BÁRÁNY ÁRUHÁZ	Moskovits Izidor Zöldfa-utca 8 sz. Már megkezdődött az olcsó husvétii előrusítás Vásznak, szövetek, cipész béléssáruk, szabókellékek. Oriási cérna és DMC raktár. Férfi, női és gyermekingek, ugyszintén harisnyák, zoknik, pongyolák, kötények. Teljes menyasszonyi kelengye. Viszonteladókknak nagy ár kedvezmény.	FEHÉR BÁRÁNY ÁRUHÁZ
FEHÉR BÁRÁNY ÁRUHÁZ	Moskovits Izidor Zöldfa-utca 8 sz.	FEHÉR BÁRÁNY ÁRUHÁZ

Oroszlán védjegyű uri fehérneműek

színes zeffir ingek, gallérok és kézelők a legolcsóbban szerezhetők be a

166

Hófehérke Áruházban Sas-palota

Központi Egyetemi Könyvtár • Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

* **Ügyvédi iroda-megnyitás.** Dr. Mangra Demeter ügyvédi irodáját újból megnyitotta Strada Tribunalului (Verbőczy-utca) 12. sz., a törvényszéki palota mögött. Telefon 323. szám.

* **Gyomorhurutnál, májbetegségeknel és epeköveknél a Ferenc József keserűviz használata gyakran rendkívül jó szolgálatot tesz.**

* **Adomány.** Fleischer Györgyné urasszony 50 leit adott egyesületünknek, melyet hálással köszön a Gyermekbarát elnöksége.

* **SZABÓK és KERESKEDŐKNEK** különösen fontos érdekük meggyőződni arról, hogy SZEKELY, Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház újonnan bevezetett Angro árai béléseárukbán a legkisebb vételnél is tetemes megtakarítást jelent.

* **Mielőti ruhaszükségletét beszerezni,** saját érdekében ajánljuk, hogy vételkötelezettség nélkül tekintse meg a szolid olcsó áraitól elismert SZEKELY Kossuth-utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi szövet különlegességeiből dusan felszerelt raktárát.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ernyőüzletemet női divat- és rövidáru cikkekkel bővítettem ki, állandó nagy választék női és férfi harisnyák, gyermek sockerlik, keztyűk, férfi és női fehérművek, gallér és nyakkendőkből stb., melyeket a legolcsóbb árakban fogok árulni. Blum Vilmos ernyő- és divatáruház, Köröspart.

* **Valódi angol női és férfi divatszövetek legolcsóbb be- vásárlási forrása VADAS JENŐ** női divatáruház, Rákóczi-ut.

* **Schluf Jüdel schluf** című dalt énekelte Tábori Emil tegnap este a „Saját há- lójában” című egyfelvonásosban a Bon- bonnier premierjén és ma már mindenki dudolja, aki a tegnapi előadást látta. En- nél szebb, néha mulattató, néha ríkató, de mindig lebilincselő meséjű egy felvoná- sossal tökéletesebbet még itt nem produ- káltak. Az új műsor minden egyes száma tökéletes és pompásan kerekíti ki az elő- adást. Külön-külön nem lehet megdicsérni a szereplőket, mert egytől-egyig jók vol- tak. A teljes műsort ma délután 3 és este 9 órakor megismétlik. Holnap, hétfőn nagy Intim-est két nagy bohózzal.

* **Női divat-szövetekben vezet Kertész Rekl- am-üzlete Rimanóczy-utcán,** ugyisint az árai legolcsóbbak. Tisztelettel köszöni.

* **Manometer!** (fesz mérő) hiteles javi- tását, telefonszerelést, mérleg és minden egyéb műszerész szakba vágó munkát és javításokat olcsón eszközöl Rajz Andor elektro és precízió mechanikus, Teleki-ut- ca 16. szám.

* **Gyermekeket csak Höfer hintőpor- ral és Baby crémnel szabad ápolni.**

Ha gyógyszerértartat venni vagy eladni óhajt, forduljon biza- lommal Nagy Samu gyógyszerész- hez, Tasnád (Szilágy megye.)

* **Angolkóros, golyvás gyermekek és felnőttek Jecomalt maláta csukamájola- jat használnak.**

Tőzsdei Jelentések

Zürich, március 10. Nyitás: Berlin 257 fél, Newyork 535 fél, London 2521, Páris 3227 fél, Milanó 2555, Prága 1592 fél, Budapest 0.17 egynegyed.

Bukarest, március 10. Zárlat. De- vizák: Páris 1325, London 1028. Newyork 222, Róma 1050, Zürich 41 fél, Prága 615, Bécs 32, Berlin 116, Budapest —

Valuták: Márka 160, leva 120. font 1005, francia 1380, svájci 41 fél, lira 1000, dinár 200, dollár 218. osztrák 32, magyar 7 fél, szokol 625.

Budapest, március 10. A Deviza- központ hivatalos árfolyamai: London 14.250—14.550, Berlin 14 fél—16 fél. Mi-

lanó 147—150, Páris 182—192, Prága 90—94, Zürich 565—585, Belgrád 32—34. New- york 3025—3100.

Zürich, március 10. Zárlat: Berlin 00.258, Amsterdam 21.210, Newyork 535 fél, London 2522, Páris 3230, Milanó 2555, Prága 1595, Budapest 0.17 egynegyed, Bel- grád 560, Bukarest 250, Varsó 00.118, Bécs 0.0074 fél.

— **Tőzsdei megbízásokat lelkiismeretesen fogantatott Zakar Ferenc bank és váltóüzlet,** Budapest, Szabadság-tér 7. sz.

LEGUJABB

Németország Benest kéri fel közvetítésre a franciákkal

Konstantinápoly, márc. 10. A törökök a szövetségeseknek pénteken éjeli nyújtották át az ellenjavaslatokat tartal- mazó jegyzéket, mely igen békés hangon van megszövegezve. A jegyzék sürgeti a konferencia folytatását, amelyet legszive- sebben Konstantinápolyban szeretnének megtartani.

Francia diplomáciai körökben tudni vélik, hogy Németország új jóvátételi programon dolgozik, melyet a szövetsé- ges párisi konferenciáján szándékozott előterjeszteni. A tervezet azonban több fontos pontban eltér a kivihetőségtől. Kü- lönösen a dologi szállítások kérdésében. A program egyébként öt részből áll. Az ak- ció célja csupán az, hogy a tárgyalás meg- kezdődésekor a német delegátusoknak konkrét programjuk legyen.

Németország egy harmadik hatalom közvetítését kívánja a Franciaországgal való normális viszony helyreállítására. Al- kalmas közvetítő személyként Benest je- löli meg.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Felhő Klári, énekes népszimű. Vasárnap este: Hermelines nő, újdonság másod- szor, bérleten kívül.

Hétfő: Hermelines nő, A) bérlet 85. szám.

Kedd: Hermelines nő, B) bérlet 86. szám.

Szerda: Hermelines nő, bérleten kívül.

Csütörtök: Új rokon, A) bérlet 87. szám. Újdonság először.

Péntek: Új rokon, B) bérlet, 88. szám. Újdonság másodszer.

Szombat d. u.: Aladár nem számár, gyermek- előadás, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Nebántsvirág, Hajdu Erzsé fellép- tével, bérleten kívül, premier helyárakkal.

Vasárnap délután: Gül baba, mérsékelt hely- árakkal.

Vasárnap este: Offenbach, Hajdu Erzsé fellép- tével, premier helyárakkal, bérleten kívül.

Hétfő: Tatárjárás, Hajdu Erzsé fellép- tével A) bérlet 89. szám, premier helyárakkal.

— **Hermelines nő.** Teljes sikerrel mutatta be a színház tegnap este a Hermelines nő nagyszerű ope- rettet, melyet ma este másodszer s ezenkívül hétfő, kedden és szerdán este fogunk még látni a héten. Minden alkalommal Pintér, Erényi, Tolnai, Békési. Perényi, Stoll, Madas játszó e nagyszerű operett vezető szerepeit.

— **Új rokon.** A legkedvesebb magyar vigjáté- kok egyikét, a budapesti Nemzeti színház kedvelt műsordarabját fogjuk látni csütörtökön és pénteken este. E nagyszerű vigjátékot, melynek szerzője Csathó Kálmán, a kiváló regényíró, ma is állandóan zsúfolt házak mellett adják mindenütt, ahol e ked- ves darab fog színpadra kerülni. Az Új rokon főszerepeit Jósika, Polgár, Pogány, Benes, Kecskés, Kiss Gyula, Madas, Radó, Harsányi és Homokai játszó. Az Új rokon csütörtökön A), pénteken B) bérletben ke- rül előadásra.

— **Hajdu Erzsé vendégjátékai.** Szombaton este kezd meg három estén át tartó vendégjátékát Haj- du Erzsé, a debreceni színház primadonnája, aki

szombaton este a Nebántsvirágban, vasárnap este az Offenbachban és hétfőn este a Tatárjárásban fog fel- lépni. A Nebántsvirágban Denist, az Offenbachban Eugént, a Tatárjárásban pedig Mogyorósi önkéntest fogja játszani Hajdu Erzsé. E három előadás pre- mier helyárak mellett lesz megtartva.

MOZI

— **„Barada elnök” Dorian Filmszín- ház.** A nagy kalandorfilm páratlan sikert aratott. A közönség bizonyosságát adta, hogy ez a fajta kalandor-film érdekli igaz- zán, amelyben ha hihetetlennek tetsző dol- gok vannak, mégis csak olyanok, amelyek vakmerő kalandorokkal megtörténhetnek. Az, hogy valaki repülőgépről ugorjon a vo- nat tetejére, vagy hogy egy vasuti kocsi lopjon le a robogó expresszről, nem való- színűtlen. A hatalmas film, melynek fő- szerepeit a legkitűnőbb német filmművé- szek játszó, már csak ma és holnap lát- ható a Dorian Filmszínházban.

— **„Köddé vált boldogság” utolsó rep- rize az Apollóban.** Két szép leány: Molly és Linnie megható története. Mindketten Newyork egy nagy illatszertár osztályán dolgoznak, Molly vidám, gondnérküli. Lin- nie szép álmaiban elmerengő, bánatos. Molly boldog menyasszony, Linnie csak vár és egy szebb jövő felől ábrándozik. Időközben megismerkedik az áruház fő- nőkének fiával Prestronnal, aki rábíri Linniet, hogy esténként tartson vele és ő hét gondtalan vidám estét fog neki sze- rezni. Linnie boldog, a legszebb álma va- lóság lett. A hetedik este, amikor sehová sem mennek szórakozni, hanem a fiú laká- sán maradnak, a legszebb álmok estéje köddé váltja boldogságát. A megható me- sét a vidám jelentek sorozatával plántálta át filmre a rendező, derűs amerikai humor lengi át a filmet. Befejezése megható. Aki látta Mildred Harrist e legszebb szerepé- ben megilletődött lélekkel, könnyes szem- mel bucsuzik a lepergett filmszalagtól. Hol- nap, hétfőn és holnapután kedden kerül színpadra az Apollóban.

— **„Egy filmszínész kálváriája” Vi- gadó Mozcószínház.** Akik szeretik a mo- zit, akik szívesen szórakoznak egy szép filmmel, azok nagy érdeklődéssel fogadják majd a Vigadó Mozcószínház mai ujdonsá- gát, mely a filmgyártás legrejtettebb titkait mutatja be izgalmas mese kereté- ben. A hatalmas hatfelvonásos filmremek csak ma, vasárnap látható a Vigadó Mozcószínházban.

— **A katolikus kör moziban** vasár- nap, március 11-én délután 3, fél 6 és este 8 órakor „Az örök vándor” vagy „A boly- gó zsidó” című filmtragédia 6 hosszú fel- vonásban kerül előadásra. Mivel a film igen hosszú, az előadást pontosan kell kez- deni, hogy 2 és fél óra alatt elvégeztessék s ezért a legpontosabb megjelenés kértik.

NYILTÉR

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felelhetetlen ha- lottunk elhunytá alkalmával temetésén részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igye- keztek, ez úton mondunk hálás köszönetet.

A Crovattó család.

Fűrészelt hulladék

tűzelési célokra és fűrészelt szállókaró kicsinyben és nagyban

Stern Dezső

váradielencel fűrésztelepen kapható.

Megjegyzések a cipész sztrájkhoz

II.

Anunkásság követelésében annyira megy, hogy munkaadókat akarnak felhasználni, hogy munkás szakszervezetek felhajtói legyünk, követeljük, hogy ne vegyünk fel, csakis szervezeti munkásti illetve hogy mi iparosok kényszerítve kívül állókat a szervezetbe való belépésre. En tisztelet munkásvezető urak, ezt Önöknek az érdekei, végezzék ezt a munkát Önöknek, ebben mi iparosok Önöket megakadályozni nem fogjuk. Vagy talán munkahelyünkön kívül nem fogjuk. Vagy talán és egészséges munkahely követelésük jogos? Ezek elő nemteremtése is rajtunk mulik? Vagy ez mi is szeretnénk, de ebben az ügyben amikor maga az iparos és családjának sincs tud megfelelő lakást szerezni, egészséges fordulásnak a lakáshivatalhoz, amely bizonyosan jobban fogja respektálni. Vagy meg nem dolgozott munkanapokért való fizetést követelését jogosnak tartják?

A említett cikk további részében azt mondják munkások, hogy Kolozsváron a cipő munkabére alacsonyabb, mint a mi ajánlatunk és ezzel szemben a cipő Kolozsváron olcsóbbak. Erre csak az a válaszunk, hogy addig, amíg Kolozsváron 1 pár cipő munkabére 188 lei, addig nálunk ugyanez 1. És itt megjegyezni kívánjuk, hogy Nagyváradban elismert tekintetében 10-15 százalékkal olcsóbb mint bármely erdélyi város.

Enyit egyenlőre az igazság kedvéért, más al-
toror még egyébről is beszélhetünk, bár nem
en polemizálunk.

Ezután, mivel a nagyváradai cipésmesterek sztrájkja és a munkások szakszervezete között meggyezés kollektív alapon a munkások elfogult asantja miatt létre nem jöhetett, mindaddig az amíg ebben az ügyben a cipész iparosok szak-
sztrájkja és a cipész munkások szakszervezete kö-
meggyezés nem történik, vagy esetleg válas-
róság nem dönt, a cipésmesterek szakosztá-
alatti munkabérek fizetésére hívja fel az
cipész iparosokat, mely átlagos 30-40 száza-
trajvitásnak felel meg s mely mellett, hisszük,
munkásság értelmesebb és nagyobb csoport-
nkába is áll.

A szabály a váltócipések részére. Varrott csiz-
munkadíja páronként, varrott nyelvvarrással és
talpával 280 lei. Ugyanez rátűzött nyelvvel 250
talpával (riktozás nélkül) 190 lei.

A szegescsizmák bevarrott nyelvvel riktolással és
talpával 220 lei. Ugyanez rátűzött nyelvvel 190
talpával 140 lei.

A cipők: Angol varrott 170 lei, keresztül varrott
125 lei, fordított varrott 125 lei, első osztályu sze-
cc, színes és zsevrő 120 lei. II. oszt. box, vá-
zsiros és vikszos 100 lei. Borításokért az ui-
munkabér áraknak fele fizetendő. Talpalások
30. Varrott talpalás 40 lei.

A cipész iparosoknál: I. oszt. férfi varrott színes
bőrből 140 lei, II. oszt. ugyanolyan sevrő és
bőrből 130 lei. I. oszt. női varrott színes és lacc
bőrből 130 lei. II. oszt. ugyanolyan sevrő és boxbőrből 135
lei. Szeges cipők I. oszt. férfi színes és lacc 95 lei,
II. oszt. ugyanolyan sevrő és box 85 lei, III. oszt.
ugyanolyan sevrő, vikszos és zsiros bőrből és vá-
ból 75 lei. I. oszt. női színes és lacc 90, II. oszt.
ugyanolyan sevrő és box 80, III. oszt. sevrő, vik-
zsiros bőrből és vászomból 70 lei. Gyerme-
k. Mindetféle gyermekcipők, szeges és bindóit
35-ig 30 lei, 26-tól 30-ig 35 lei, 30-tól 35-ig
30 lei, 36-tól 30-ig 50 lei. Színes vagy lacc külön 3
lei. Heti béres munkásoknál munkabér javítás olya-
nál, kiknek addig heti bérük 3 és 400 lei között
vagy 40 százaléka, 400-nál nagyobb fizetéssel bírók-
5 százaléka, gépalá dolgozó munkásoknak 15 szá-
zállal több munkabér fizetendő.

Vásári cipők munkabére sima szeges, zsiros,
vikszos vagy boxbőrből 40 lei. ugyanezek stuffolva
45 lei páronként.

Ezekben voltunk bátrak rámutatni a közönség
re, hogy mi képezi a cipész munkaadók és
munkások között az ütköző pontot. Ezekből a kö-
vetés is láthatja, hogy a munkaadók tisztán a kö-
vetés érdekének védelméért harcol, de egyúttal

figyelemmel van arra is, hogy a munkás a maga
megérdemelt és létfenntartásához szükséges mun-
kabérét megkapja. Hiszünk, hogy ezután az ellen-
kező oldalról jövő nyilatkozatokat a közönség kellő
értékére fogja szállítani. Tisztelettel a Cipész ipar-
osok Szakosztálya.

Az ipartestület a betegsegélyzőhöz

A nagyváradai ipartestület a múlt héten
átiratot intézett a betegsegélyző pénztár-
hoz, amelyben a következőket kéri: A be-
teggsegélyző minden 3 hónapban küldi ki a
munkaadókhöz a járulék kimutatásokat, a
mikor a munkás már más helyen van s a
járulék 100 százalékkal magasabb s így
történt, hogy maga az ipartestület 480, a
Hangya 1800, néhány kisiparos 3-400 lei-
jal többet fizetett, mint akkor fizetett vol-
na, ha idejében kiadták volna a kimutatá-
sokat. Kéri az ipartestület, hogy ne 3-4
havonként hajtsák be a járulékokat, hanem
havonta. Kéri ezenkívül, hogy román és
magyar nyelvű bejelentési lapokat készít-
tessen a pénztár, mert a baleset bejelentő-
lapnál például 120 kérdés van, amelynek
kitöltésére az intézmény küld ki alkalma-
zottnak, aki 30-40 leiért tölti ki a bejelentő-
lapot azon a címen, hogy állítólag románul
tud. Az egynyelvűségnek az intézmény lát-
ja hátrányát, mert a bejelentések hiányo-
sak.

A női szabómunkások bérvételesek-
kel léptek munkaadók elé és hivatkozva
arra, hogy a régi és a mai élelmiszerárak
között 45% emelkedés mutatkozik, 35% bé-
remelést kértek. A női szabómesterek nem
zárkóztak el a béremelés elől s 15-20
%-ot ajánlottak fel. A tárgyalások folya-
matban vannak.

A kőművesiparban a munkaadók és
munkások közt megkezdődtek a tárgyalá-
sok. A munkaadók 20%-os béremelésbe
hajlandók belemenni, de a szerződésnek
azt a pontját, amely időközben kiesett a
meggyezésekből, helyreállítani kívánják.
Ez a pont a munkateljesítmény garantálá-
sa, vagyis minimális munkateljesítményt
kell felmutatni a munkásoknak, óránként
tehát bizonyos mennyiségű téglá leraká-
sát.

A szobafestők és mázolóok Benedek
Ferenc elnöklésével vasárnap délután 3
órákor közgyűlést tartanak, amelyen hatá-
roznak a fenmaradás kérdésében s megej-
tik a választásokat.

A női szabók vasárnap délután 3 óra-
kor az ipartestület helyiségében közgyűlést
tartanak.

A kisiparosság sérelmei az új adótör-
vényben. A temesvári ipartestület, mely
négyezer kisiparost képvisel, az adóreform
ügyében terjedelmes feliratot intézett a
pénzügyminiszterhez. A feliratban kéri,
hogy a kisiparosok szerszámainak elhasz-
nálódása miatt azok értékének 20-25 szá-
zaléka erejéig adóleírás engedélyeztessék.
miután a kisiparos átlag 4-5 évben a va-
gyona legnagyobb részét képező szerszá-
mot elkoptatja. Ötvenezer lei évi tiszta jö-
vedelem alig elegendő a kisiparos háztartá-
si szükségleteinek biztosítására, tehát méltá-
nytalan a kisiparost még százalékos adó-
szolgáltatással is sújtani. Kéri továbbá a
törvényt odamódosítani, hogy a progressz-
szív adó isak a kisiparos 100.000 leien felüli
jövedelem esetén legyen kiróható, pro-
gresszives adóztatás alá pedig csakis a 20
ezer leien felüli jövedelemrész essék. A tör-
vény megfelel a közönségnek és a
Bánságban közel 40 éve fennálló Ipartestü-
letekről, amelyek tagsági díja az ipartör-
vény értelmében közadó módjára hajtható

be. Ennek pótlását is kéri. Az adófelebbe-
zési bizottságban megfelelő képviselőt
kér a kisiparosság. A kisiparos nem tarthat
könyvelőt magának és nem is vezethet
könyveket, jövedelme csak hozzávetőleges
becslés alapján bírálható el.

A vásári cipészek elhatározták, hogy
egységes alapon kalkulálják az árukat, a
melyek eddig vidéken tetailban olcsóbbak
voltak, mint Nagyváradon nagyban. Meg-
keresték ezenkívül a borkereskedőket,
hogy a szervezet tagjainak kedvezménye-
ket adjanak s a szervezetbe nem tartozó-
kat zárják ki a kedvezményből. A borker-
eskedők e kérés teljesítésére hajlandók.

A cipéssztrájk tovább tart. A Hungá-
ria cipőgyárban dolgoznak, mert a gyár
munkásaival külön kollektív szerződést kö-
tött.

* Figyelemre méltó! Szakszerű, elő-
zékeny kiszolgálásban részesül Hajnal
József vászon-áruházában, Nagy Sándor-
utca 1. Dus választék vászon, schiffon, ba-
tisz, grenadín, opálbatiszt, linon, zephir,
köpper, damaszt, abrosz és asztalkendő,
színes és fekete cloth, függöny és ágyteri-
tő, tuszor és batiszt. Kész paplan nagy
választékban. Vidéki rendelések pontosan
elintézve. Versenyárak!

* Széltől, hidegtől kífut vörös arcra, kézre,
széplő, mitesser pattanások ellen legjobb gyorska-
tásu biztos szer az YPO krém. Ára 15 lei. Díszkrém
postaszéltűldés. Kapható: Farkas István „Apoló”
drogueria Nagyvárad.

* Mielőtt ruhaszükségletét beszerez-
né, saját érdekében ajánljuk, hogy vétel-
kötelezettség nélkül tekintse meg a szolid,
olcsó áraitól elismert SZÉKELY Kossuth-
utca 5. sz. alatti posztóáruház tavaszi férfi
szövet-különlegességeiből dúsan felszerelt
raktárát.

HACKMAYER

uri szabó

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Tavaszi és nyári idényre

**angol szövet ujdön-
ságaim megérkeztek**

VICTORIA

kertgazdasági- és magtermelő r.-t.

Nagyvárad Gerliczi palota, vasuti állomás mellett.
Iroda Rákóczi-ut 36. Magkereskedés Rákóczi-ut 53.

Amerikai riparia Berlandieri sima szőlővessző I.
oszt. 1000 drb. 350 lei. II. oszt. 1000 drb. 200 lei.
Ugyanez gyökereken: I. oszt 1000 drb. 1000 lei.
II. oszt. 1000 drb. 600 lei. Direkttermő Delaware
2 éves gyökere I. oszt. 1000 drb. 1600 lei. II. oszt.
1000 drb. 1000 lei.

Ajánlja saját és a világhírű németországi Quedlin-
burgi Geb. Dippe magtermelő cégtől importált ga-
rantált eredeti és fajtiszta konyhakerti és főzelék
magvait. — Kérje ingyen árjegyzékünket.

A husvéti szezonra ajánlunk

vizsonteladónak prima minőségű

tojásfestéketminden színben a legelőnyö-
sebb árak mellett. :: ::**Ullmann József és fia**
Alexandri (Teleky)-utca 34. szám.

Halkuló vágyak

— A „Nagyvárad” eredeti regénye. —

Írta: Forró Pál.

12

Tass, ember, aki azt állítod, hogy szeretsz, jártál-e már így, mint ahogyan én támoigok most végig az utcákon? Azt mondd, szenvedsz, szerelmesen lihegsz utánam, de azért délelőtt ugye megkötöd az üzleteidet és délután átnézed a levelezést, lediktálod a rendeléseket és a számlákat. Én, látod, egészen megtéboiyodtam, nem tudok gondolkodni, nem tudom az érzéseimet a szabad időm szerint beosztani. Te józan ember vagy, mindig megfontolod, hogy milyen mennyiségű szenvedély az, amely nem árt üzleti érdekeidnek! Talán igazad van, nem is haragszom rád. Örület, esztelenség ennyire szeretni, nincs ember, aki ezt megérdemelné és nincs szív, amely elviselne ennyi fájdalmat! Tudod-e hogy most is hová megyek Tass Géza? Ki a ligetbe, az Aréna-utra megyek, a háza elé, a sötétben föl fogok nézni az ablakaira és a nevét fogom suttozni, a könnyeim fognak hullani és az emberek szánakozva és ijedten fognak rám nézni, mert azt hiszik, hogy megőrültem. Igen, ott álltam két óra hosszat, reszkettem a hidegtől, a fejem fájt, éhes voltam és szédültem... és ő? Hol lehetett? Talán annál a gazdag lánynál, akit el fog venni feleségül!

... március 13.

Ma újra levelet kaptam Kláritól. Kiállhatatlanul lármás és vidám levél. A szerelmével kérkedik és fölényes tanácsokat osztogat nekem. Szerelem! Milyen könnyen dobálódznak ezzel a szóval! Gyűlölöm Klárit, nem tudom, hogy miért, de elviselhetetlen az a gyermekes eggyűsűség, amely leveléből kiáradozik. És azt írja, hogy két nap múlva Budapesten lesz! Mene-külni fogok előle.

Délután, mikor félrevontam a függönyöket, hogy kitekintsek az utcára, egy árnyat láttam elsuhanni. Ki volt? János vagy Tass Géza? Komédia! Az utca szürke gránit kockáin settenkedik lesben az érzés, amelyet sirva szolítgatok az éjszakai kában... Ki érti ezt meg? Lent a sóvárgó férfiakarás és én elsorvadok a gyötrelmekben. Sohasem vagyunk boldogok, rosszabbak vagyunk a sorsnál, amely összehoz bennünket, mert el tudunk válni, érvekkkel, alkudozásokkal, megfontolásokkal szétduljuk azt, amit végzetünk szánakozó kegyességgel fölépít számunkra.

... március 16.

Ma nálam volt Klári! Kiméretlenül és forgószélszerűen csapott le rám. Szinte elrémültem és sírni szerettem volna, amint a gyakamba ugrott. A kalapja, ruhája szédedületesen elegáns, lábain a legdrágább selyemharisnya, apró antilopcipő... olyan, mintha egész Budapestet meg akarná hódítani. Már csupa tetszeni vágyás, kacér és saját szépségétől megittasult asszony. A vőlegényéről beszél, akit holnap be fog mutatni. A Gerbeaudban adott találkáról. Annyira el van merülve a saját dolgaiba, hogy észre sem veszi, mennyire le-tört, sápadt, szomorú vagyok. Egyre beszéd, szédületesen, elviselhetetlenül sokat. Mindent összehord: hogy mennyi bevásárolni valója van, hogy ki a szabónője, hogy mennyit fizetett a selyem méterjeért, hogy az apja hány milliót ad a lakásberendezésre, hogy a vőlegénye ügyvédje már talál egy nagy, elegáns lakást, hogy nem tudok nekik megbízható cselédséget ajánlani és hogy mit gondolok, hová a legsikkesebb nászutazásra menni? Egyáltalában nem érdekli az én dolgaim, nem tűnik fel neki a hallgatásom, néha futólag megjegyzi, hogy milyen szép vagyok és hogy milyen sokat leszünk majd együtt asszonykorunkban. Végre az órájára néz, felugrik nagy rémülettel, hogy: Szent István! Felegyre találok, van és már ot-

pere múlva annyi... Majd autótakszin megyek, Isten veled drágám, tehát ne feledd, holnap félőtkor a Gerbaudban és igazis, látod, milyen szórakozott vagyok. csak most jut az eszembe, okvetlenül hozd el Jánost is!

Elment! Olyan idegen hozzám, hogy még azt sem tudtam megmondani neki, hogy én már örökre elveszítettem Jánost!

... március 17., este.

Most nékem össze kellene tépnem ezeket a lapokat, melyek úgy merednek rám, mint az egyiptomi sírok falára vésett hieroglifek. Egy halott életéről beszélnek, jót és rosszat mondanak, komolyat és vigat, de ez már annak, akiről szólnak, mindegy. Az éjjeli szekrényem üveglapján a pohár viz, mellette a brómos üveg... Már kétszer vettem belőle. Azt hiszem megörölnék, ha most mozdulatlanul ülnék. Kell, hogy beszéljek, hogy gyötörjem magamat... A megállni akaró vérkeringést mindenféle izgató szerrel korbácsolják új életre az orvosok. Talán az élethez való menekvésem szálnalmas próbálkozása a mozdulat, amellyel a tollhoz nyulok.

Délután félőtkor Gerbeaudnál...!

Klári értem jött, megint új ruha volt rajta, ezúttal világos, tavaszi kosztüm, fehér róka boával. Azt hiszem, akkor is ezt vette volna föl, ha havazna. Nem fér a bőrébe, csupa kicsattanó jókedv. Idegenül nézek rá. Különös és ellenszenves érzés fut rajtani keresztül. Arra gondolok, hogy Klári érzéki teremtés és még annyira sem izlése, hogy ezt legalább rejtteni igyekeznék. Azok közé a kellemetlen asszonyok közé fog tartozni, akik az urukat mások jelenlétében szokták megcsókolni és akiknél sohasem lehet tudni, hogy ezt vajjon hirtelen kirobbanó szenvedélyből, vagy kacér számításból teszik-e, hogy másokban irigységet keltsenek? Annyi bizonyos, hogy férje hamarosan meg fogja unni. A férfiak — különösen az értékesebb fajta-juak, a munkájukba elmerülők, nem szeretik ezt a diákosan zöld szerelmi játékot. A szerelm szépsége és értéke a legmagasabb fokon nem is érzéki, hanem a már szinte testietlen és az anyag fölé lendülő vágy és rajongás. A kapu előtt várt az autótaxi és Klári megkérdezi az autóban: — Miért nem jön János?

(Folyt. köv.)

* Megtekintésre méltó a női köpeny, kosztümruhaszövet raktára Rimanóczy-utcán Kertész Reklám-üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható!

* Férfi finom kemény kalap 180 lel. Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lel. Nyulszőr kalapok már 160 leltől kezdve. Mindenféle kalapokban, ugyyszintén sapkáknál óriási választék. Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizárólagos kalapáruházában.

* „OLLA” gummi a legtökéletesebb.

* Vászonárak, ing-zefirek, ing-rájak, panamak mosóárak, belésárak, bevásárlásainál nézze meg a Körösparti Áruház óriási választékát, hol az árak még békéből elismert olcsók. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Egy koszorút adok ingyen a vidéki vásárló közönségnek. Ingyen temetést eszközök a helybeli szegényebb sorsu közönségnek, kik a temetkezéshez szükséges árukat nálam szerzik be. Tisztelettel Germán Károly utóda „Kegyelet” keresztény temetkezési intézet Oradea-Mare-Sas-passage, a vaskereskedésben különosztály.

* Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy foga ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

* Universul (Moga és Pántos) Ált. Ipari, Kereskedelmi és Bizományi ügynökség, beadványok szerkesztése, fordítások, lakásügyek, ház eladások és vételek, utas-velek, Saguna (Kapuczinus) utca 2. Telefon 812.

Busvéri

parfámok, pipere szappanok, fésűk és hajdiszkek jó anyagból kizárólag nálam szerezhetők be.

Utazó kosarak nagy választékban

Szabó J.

fésűáruház Sas-passage 42. sz.

Uj Uj

Liszt termény és főzelék

kereskedés, Nagyban és kicsinybeni eladás. Kolozsvári-u. 14.

Lóbl Sándor

Uj Uj

Varrógépet

ha jót és olcsót akar keresen fel bizalommal

kerékpárok

állandóan raktáron. Varrógépeket, kerékpárokat veszek, eladok cserélek és ezekhez való alkatrészek állandóan kaphatók. — Javításokat szakszerűen eszközölök.

Konrad

műszerész, Baross-u. 10. és Nagypiacz-tér sarok.

~~~~~

Varrógép

kerékpár

gumik és mindenféle kátrészek a legolcsó nálam kaphatók, új és veset használt eredeti ger gépek, női szabó bátkaros gépek.

JAVÍTÁSOK

a legmegbízhatóbban gyorsan és legolcsó vállalkoz. — Hívásra hoz is megyek. Használt varrógépeket és kerékpárokat veszek.

Varrógépraktika

és javító műhely Nagypiacz-tér 3. sz. és Zöldfa-utca 14.

Ismét magas áron veszek arany, ezüst és briliáns tárgyakat

Klein

ékszeráruház Avram Iancu (Kossuth-u.)

Victori

Írógép

új, látható írásu, olcsó eladó a Hegedűs Hírlap dában.

Uri szabó

üzletemet megnyitottam. Elsőrangú munka, pontos kiszolgálás, szolid árak!

Schwartz Mór

Avram Janku (Kossuth Lajos)-utca 14. sz.

Komlós Testvérek

(Oradea-Mare, Nicolae Jorga-u. 13.)

üveg-, porcellán- és táblaüveg nagyáruháza

felhívja az igen t. vásárló közönség figyelmét dusan felszerelt porcellán. kőedény, majolika edény, alpacca, aluminium és acél evőeszköz, valamint háztartási edények, servicek, disztárgyak és egyéb a szakmába vágó raktárára. Szállít raktárról fenti cikkekkel, valamint táblaüvegből, gittből, fuvott és csi-szolt üvegáruból bármilyen nagy mennyiséget.

**Magas árban
vesszük**

Értékes, arany, ezüst
ékszereket és dísz-
tárgyakat, tőredék ara-
nyat, ezüstöt, arany
ékszereket, arany és
ezüst fogakat

Beck és Benjamin

Oradea, Nagyvárad,
(azaz Regula Ferdinand
(Károlyi-ut) 11. szám.
Egyetemesi szálló épület
középpontjánál áron kapható.

Kluczner és Gonda
ORADEA-MARE

Oradea-Mare (Sz. János-utca) 95

Árnyékos elárutás:
Kékény 5, 4, 3 rőfő-
k, mészáros és placi
átvitorok, utazó és
gazdasági kosarak, vi-
g. és díszkosarak,
Héaruk és fából ké-
szített háztartási cikkek.
Vánatra árjegyzéket
bárhova küldök. 279

Orák

Árnyékos elárutás:
Kékény 5, 4, 3 rőfő-
k, mészáros és placi
átvitorok, utazó és
gazdasági kosarak, vi-
g. és díszkosarak,
Héaruk és fából ké-
szített háztartási cikkek.
Vánatra árjegyzéket
bárhova küldök. 279

Erkady Bálint

Értékes vállalkozó, Bihar
aradt, fűtőház mellett.

Butort

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Hamburg-Délamerika

gőzhajózási társaság

Vezérképviselő Románia számára:

AGENTURA JULIUS KLEIN

București, Calea Grivitei 183.

Legközelebbi indulás Délamerikába

Hamburgból:

Bilbao	—	Február 13
Espanua	—	Február 22
Madeira	—	Február 23
Cap Norte	—	Március 1
La Corunna	—	Március 22
Argentina	—	Március 23
Vigo	—	Április 5
Cap Polonio	—	Április 12

Mérlegek

súlyok, űrmértékek,
zománcz edények,
épület és butorvasa-
lások legolcsóbban

Stern József
vaskereskedőnél

N. Jorga (Zöldfa-u.) 10

ELADÓ

futókocsi olajos ten-
gellyel. 4 kocsi kerék új.

Ház négy szobás
kocsiszínnel,
nagy telekkel 100.000
lelért, a Magyar utca
kezdetén. Értekezni
Hentes-utca 3 sz. alatti

BRODYNAL

Lószerszámok

kocsizók, fekete, sárga
és valódi nikkal csat-
tokkal 8000 leltől, igaz
1200 leltől. Javításokat
olcsón és jól készítek.

BRODY

Nvárad, Hentes-u. 3.

Orák

Árnyékos elárutás:
Kékény 5, 4, 3 rőfő-
k, mészáros és placi
átvitorok, utazó és
gazdasági kosarak, vi-
g. és díszkosarak,
Héaruk és fából ké-
szített háztartási cikkek.
Vánatra árjegyzéket
bárhova küldök. 279

Tiszay

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Magas árban vesszük
butort, szőnyeget, zongorát,
Wertheim kasszát, porcellánt, egész
lakás berendezést.
Meghívásra
házhöz megyünk

Nem is hiszi

milyen megkönnyebbülést nyuj-
tok viszontagságunk közepette a

**DIANA
SÓSBORSZESZ**

állandó használata. Szervezetünk
állandó képességét már kora if-
juságunktól fogva ápolnunk kell.
Semmiféle szerrel nem érhetjük
ezt el olyan biztosan, mint a

DIANA sósborszesszel**Publicație.**

Se aduce la cunoștință amatorilor, că re-
gimentul 34 obuziere, din garnizoana Oradea-
Mare, Strada Aradului (Cazarma „Principele
Carol”) va ține licitație publică în localul ca-
zarmei, în ziua de 15 Martie st. n. ora 9 d. m.,
pentru închirierea cantinei acestui Corp, pe
timp de 2 ani cu începere de la 1 April 1923.
Licitația se va ține Conformart 72—83 din
legea Comptabilității publice, cu oferte închise.

Concurenții vor depune garanția de 10%
prevăzută de lege asupra sumei oferite, în re-
cipisa Administrației financiare, care va fi în-
apoiată, în cazul că nu se va adjudeca asupra
oferantului.

Comandantul Reg. 34. Obuziere.

Colonel Olitz.

Oradea-Mare 15 Februarie 1923.

Kertimagvak, dughagyma

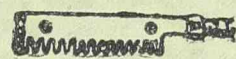
és Németországból importált
takarmány répmag,

kiváló minőségű vetőburgonya
nagyobb mennyiségben is eladó

Tamáshidal Uradalomnál

Posta Nagyszalonta

Van, lesz, marad ősz hajszála
míg a „Piktor“-t nem használja

A „PIKTOR” hajfestőkészülék

a maga nemében páratlan találmány. Segítse-
gével bárki önmaga tetszésszerű színre
festheti őszülő, vagy ősz haját. Könnyen és
gyorsan kezelhető, foltokat nem hagy és egyen-
letesen fest.

Probálja meg, nem nélkülözheti!

Gyári raktár:

„SZABINA” gyógyszer-tár NAGYVÁRAD
Nagyplac, Andrásy palota.

Orth. Izr. Hitközség, Nagyvárad.

Pászká eladás.

Az orth. izr. hitközségnél a pászka-
eladás e hó 6-án, kedden megkezdődik. A
pászka ára kgr.-ként 22 (huszonkettő) lei.
Az eladás a hitközségi irodában (Zárda-u.
2. sz. alatt) d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig
történik.

Ingyen pászkára reflektálók e hó
7-én, szerdán d. u. 3—6-ig és e hó 11-én,
vasárnap d. e. 10—12-ig és d. u. 3—6-ig;
kedvezményes pászkára reflektálók pedig
e hó 18—23-ig, mindig d. e. 10—12-ig és d.
u. 3—6-ig jelentkezzenek. Kérjük a t. Kö-
zönséget, szíveskedjék saját érdekében
pászkaszükségletéről idejekorán gondos-
kodni és a kiváltott pászkát mielőbb el-
szállítani.

Oradea-Mare, 1923. március 4.

Az orth. izr. hitközség pász-
kaügyi bizottsága.

Gyakorlott kőművespallér
alkalmazást talál a

„DELTA”
építő részv.-társ.-nál

„FERROSTAAL”

BUKAREST

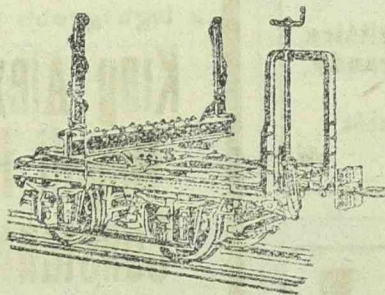
BERLIN

HAGA

Képviselő: URSZIN PÁL mérnök iroda

Oradea-Mare,

Strada Postel 21.

Sinek
Erdel Truck kocsi
Billenő kocsi
Apró anyag
Henschel lokomotív

COLUMBIA

Gyártmányai

FEHÉRNEMÜGYÁR R-T.

ORADEA-MARE, Aradi-ut 23—25. szám

Sürgőnycim: COLUMBIA.

az összes férfi és női fehérne-
mők a legegyszerűbb comerce
árutól a legfinomabb kivitelig.

**Vitelen
sok előnye
m i a t**

PALMA

**Kaucsuk cipő-
sarkot és cipő-
talpat**

2834-1

Makói dughagyma, fokhagyma

továbbá uradalmi nemesített kerti magvak és vetni való krumpli kapható nagyban és kicsinyben **Schwarz**, Sîrda Cuza Voda (volt Szaesvay-utca) 11. szám alatt

Cukorkás, fűszeres, gyógytári

papírszákók, különféle csomagoló papírok nagyban és kicsinyben legolcsóbban az **ATLANTIC** papírzacskó gyárban, Vitéz Mihály- (volt Nagypiac)-tér 14 alatt szerezhetők be. 1276

COINTREAU

TRIPLE-SEC

Altvater

a **SIEGFRIED-GESSLER** cég Jägerndorf, budapesti, csehszlovákiai, berlini és bécsi telephelyek kiválóan ismert különlegessége, eredeti dugaszolásban hozzánk is megérkezett és minden kereskedésben ismét kapható.

Felhívjuk a cég többi főnem leírásaitra is a figyelmet, mint Cherry-Brandy, Allash, Cordial de Tokaj stb.

A cég gyártmányainak képviselőjét **Gerő Mór** ur vette át. 200

Butort

ha olcsót és jót akar, keresse fel bizalommal

GRÜNSTEIN

műasztalost, Szent László (Körös-utca) 9. szám.

Asztalos munkákat jutányos áron készítenek.

Veszek

perzsá, smirna és nyírt szőnyeget, aranyat, ezüstöt, brilliáns ékszereket és tárgyakat, egész lakberendezéseket magáshozon

Sternberg L.

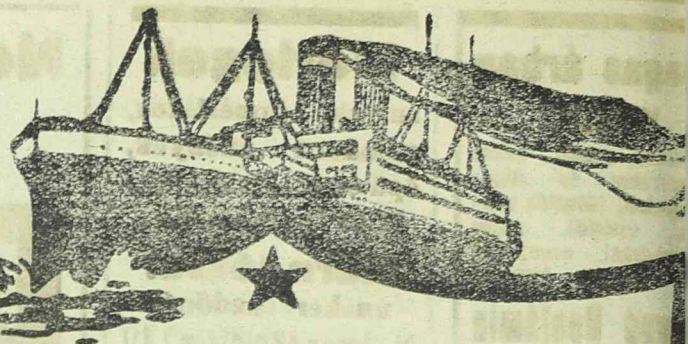
Rákóczi. — Telefon 12-42

Eladó házak

Kölcsvári-utca 34. év óta fennálló pékség, üzlet, ital, fűszer, italok, 3 szobás modern lakás, elfoglalható az egész 350 ezer. Berkovits utca elején nagy ház beköltözhető 2 szobás 70 ezer lelt, modern 3 lakásos fürdőszobás ház csere lakással elfoglalható 3 szoba fürdőszoba 180 ezer lelt. Vannak a város minden utcáján kisebb-nagyobb beköltözhető házak 30 ezer leltől 1 millióig tudok szőlőket, birtokokat, 1 és két szobás azonnal elfoglalható lakásokat, butorozott szobákat, konyhákat. Ha lakást keres, földjét, szőlőjét, butorozott lakást eladni, kiadni cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám díjaztalanul azonnal csak és intézhetem el, bizományba bármint elfogadok.

Welsz Gizi

hárvellő koch, Gyomai-utca 4. sz. 11. Szabolcs-utca sarok.

BREMEN-AMERIKA

között leggyorsabb és legkényelmesebb közlekedés az **United States Lines** amerikai kormányhajóival:

„George Washington”
„President Roosevelt”

„America”
„President Harding”
stb.

Hajójegy, pénz és amerikai okmányokat, valamint a vizumot illetőleg díjtalan felvilágosítással szolgál a romániai vezérképviselő

UNITED STATES LINES

(Amerikai állami vonalak)

„**MERCUR**” **OSCAR GRÖNBERG**

BUCURESTI, CALEA MASILOR 51.

Főek Temesvár Hunyady-u. (Str. Vasile Alex.) 8. — Kérjen prospektust és hajólista számát

A Kolozsvári CZELL-Sörgyár

GYÁRTMÁNYAI

Hercules

duplamalata

Tápsör

különlegesség

Reclama
No. 2709.

Monostor

Sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak.

Nagyvárad és vidéke képviselője: „Orient” Ipari és Kereskedelmi Rt. Nagyvárad.

BYRON STEAMSHIP COMB. LTD. LONDON
M. EMBIRICOS & Co. Bucuresti, Str. Paris No. 1.

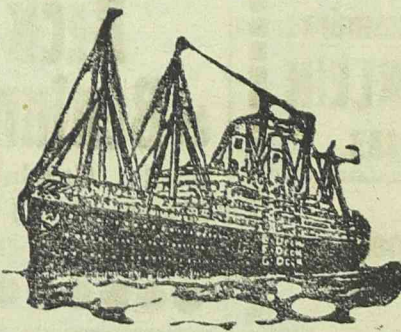
Constanța direct Newyork

Lloyd 1417.

Rendszeres félhavi hajójáratok

a legnagyobb tengerentúli luxusgőzösökkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak:

King Alexander
Megali Hellas
Constantinople
Themistokles

Átszállás és vesztégyár nélkül.

Az utazás tartama 16 nap!

Hajóflottánk

56

saját hajókból áll.

ÉRTESETÉS. Érdeklődőknek, akik Amerikába utazni óhajtának, tudatjuk, hogy 1923. január 22-én kezdődik meg az utazások iktatását az egyedüli amerikai vizum elnyerésére. E célból szükségtelen minden érdekeltnak Bükarestbe való utazással információk beszerzése végett időt veszíteni, hanem forduljanak teljes bizalommal irodánkhoz, beküldve a vizumhoz szükséges következő okmányokat: utlevél, születési, erkölcsi bizonyítvány, házasságbevallás, az amerikai rokonnak meghívását és négy aláírt fényképet. Ezek alapján megfizerezhető az szükséges iktatószámot a vizum megadásának napjával a sorrend esetleges elvezetésének elvárásáig. Az új kvóta terhére induló első szállományuk Constanța kikötőből direct New Yorkba 1923 május 15-éig fogadható.

Pontos, lelkiszerető és értelemkultúri felvilágosításokkal és prospektussal készséggel szolgálunk **M. Embiricos & Co** BUCURESTI Str. Paris No. 1.

Munkások nyilatkozata a cipész-sztrájkban

Nem óhajtottuk bérharcunkat a polgári közönség ítélőszéke elé vinni, azoaban a munkáltatók provokáló megjegyzései a tényleg őszinte föltárássá kényszerítettek bennünket, főképpen munkástársaink felvilágosítása érdekében.

A tények a következők: Munkaidőtől sohasem óhajtottunk, csak a 48 órai heti munkaidőt követeltük, ami a törvényes 8 órai munkaidőnek megfelel, szemben azzal, hogy egyes főnökök nyugodtan írták, hogy egyes munkások ezt túlépve, 6 órát is dolgozzanak. Különben a 48 órát dolgozó munkás csak a munkanélküliséget növeli, ami senkinek sem érdeke. A munkahelyek osztályozása nem a mi ötletünk, a külföldön is meg van, sőt Erdély nagyobb városain is és ez a termelés érdekében jó. A munkásság szervezését sohasem óhajtottuk a főnök-urakkal elintéztetni, csak ahhoz nem volt kedvünk, hogy az utcáról fészedt, szervezetlen, sztrájkító munkásokkal, legnagyobb ellenségeinkkel együtt dolgozzunk.

A tanonc-kérdésben nem egyedül az óhajtott bennünket, hogy a fölszabadult és fétésért dolgozó segédek érdekeit megvédjük az ingyen dolgozó tanulóval szemben, de az is, hogy semmi értelme nincs annak, hogy egy szakmát tulterheljünk tanoncokkal és egy rosszul nevelt, nagy tömeget adjunk a jövő munkanélküliség számára. Ime, a nyomdászoknál mily nagy sikerrel bevált az általunk óhajtott rendezése a tanonc-kérdésnek.

A közöttünk levő differencia átlagosan több 30 százaléknál, hogy egyes műhelyekben ennél magasabb differencia is van, az annak tudható be, hogy ezen műhelyek 4 hónappal ezelőtt bér-redukciót kaptak keresztül, dacára a már akkor is nagy életszágnak. Különben is az a tény, hogy egyes műhelyek már aláírták a kollektív szerződést, azt bizonyítják, hogy az általunk követelt bérek mellett is elérhető a hangoztított 10 százalék, de önök más 20 százalékot a munkásoktól akarnak levonni, hogy így ériék el a polgári törvények által engedélyezett 30 százalék munkanélküliséget.

Hogy nem a munkabérek drágítják a cipőt, bizonyítja az, hogy az alatt az idő alatt, hogy a cipő ára 550 leiről 900-ra emelkedett, a munkabérek lényegesen sehol nem emelkedtek. Hogy a bormunkás szakmában lennének a legmagasabb munkabérek, egyenesen nevetséges. Az általunk követelt munkabér mellett a közép-fizetés heti 800 lei lenne, míg a vasesztérgályosok érnek heti 800 leit is, a kőművesek az ország belsejében heti 1500-at is. A munkások is jobb feltételek mellett dolgoznak, a nyomdászok is. Ami pedig a köz- és ágazatalkalmazottakat illeti, — ám szerveződjének ők is!

Ami végül az önök „nagylelkű” árabszályaát illeti, legyenek megnyugodva, hogy nem akad szervezett munkás, aki fölteleik mellett dolgozzék. Hiszen önök már meggyeztek velünk a varrott csizmánál varrott nyelvvél és riktózással 285 leiben és 20-at ígérnek, rátűzött nyelvvél 265-ben és 250-et ígérnek. A szeges csizmánál varrott nyelvvél meggyeztünk 235 leiben és 215-ben és ma önök 220-at és 190-et ígérnek. De még tovább! Az unker-cipőért már a multban is elértünk 140 leit és most egyenként 125-re szállították le.

Uram, hová süllyedünk! Nem, ha önök komolyan törekednek az egyezségre, úgy több őszinteséget tanusítsanak és ne folyassák azt a lehetetlen taktikát, amely a tárgyalások meghiusulásához nagyban hozzájárult, hogy például a szeges cipőknél elért 100 leivel szemben 80-at mondtak be. Ne érjenek 140 leit a színes és lakk varrott cipőért, mikor már 160-at is elértünk. Ne érjenek 15, 10 és 5 százalékos béremelést (a heti béreseknél), ahol 30, 20 és 10 százalékban közösen meggyeztünk! Ne ígérjenek 11-én 120 leit (szeges cipőért), mikor 10-én 126 leivel kecsegtettek — a 125 lei követelésünkkel szemben.

Reméljük, hogy e számadatok meggyőzőbbek a hosszú, folytatásos, regényszerű stílusmanővereknél. Ezek a tények! Győzzön az igazság! Itéljen a közönség! Tisztelettel

A Bőrmunkás-szakszervezet
vezetősége.

Eladó: LAKÁS azonnal elfoglalható, házak területén.

ÜZLETHELYISÉG azonnal elfoglalható város legforgalmasabb piacán.

KÉTSZOBÁS és egyszobás lakás azonnal átvehető.

MAGÁNHAZAK modern és középigényű berendezéssel, gazdasági udvar, kerítél a város belterületén.

Szűcs, Károly, vendéglők eladó.

BÚS ÉS FARKAS

általános kereskedelmi irodája
Nagyipiac-tér, Str. Castelului (Várospu. u.) 8.

Romanța, Primăria comunei Tinăud, Piasa Alesd
Județul Bihor.

No. 888—1923.

Publicațiune de licitație.

In temeul hotărârei al corpului reprezentativ din comuna Tinăud se vor vinde prin licitație publică realitățile in prot. cart. funduare No. 3. din Tinăud sub. No. top. 307—308 casa in cari să află crisma cu intravilanul.

Licitație se va ține in comuna Tinăud (Piasa Alesd) la primăria in ziua de 4 April 1923. la oarele 9 a. m.

Edificiul este situat la lăngă soseaua națională spre Cluj.

Prețul de estimare este 50 000 lei. Participanți vor depune 5000 lei vadiu.

Condițiunile de licitație se vor privi sub oarele oficiale in oficiul notarial din Alesd.

Se susține dreptul Ministerului de a aproba sau respinge rezultatul licitației.

Arverési hirdetmény

Tinăud község képviselő-testületének határozata értelmében nyilvános árverésen eladatik a Tinăudi 3. sztrikvben 307—308. hrsz. alatt felvett ház és beltelek, melyben a községi korcsma van.

Az árverés 1923. április hó 4 én d. e. 9. órakor fog megtartatni Tinăud község (Élesdi járás) házában.

Az épület a cluji országut mentén van. Az ingatlan becsértéke 50 000. Az árverésen résztvevők 5000 lei bnatpénzt tartoznak letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők az élesdi körjegyzői irodában.

Fenntartatik a Ministeriumnak az árverés eredményének jóváhagyási, vagy megsemmisítési joga.

Tinăud, la 7 Martie 1923.

Zoltan Calmar
notar.

Gavrilla Sabau
primar.

Tavaszi idényre a bőrkülönlegességek megérkeztek

Levelező-lap vagy személyes hívásra
megbizottunk hához megy.

Fuchs bőrruhaüzem Calea Victoriei 1.

Bányák! Fűrésztelepek! Malmok!

DURA

vilamossági és műszaki vállalat
TEMESVÁR, Buzási-ut 12

Sürgőnycim: DURA TEMESVÁR
Telefonszám: 54.

A legjobb és legolcsóbb beszerzési forrás az összes

vilamos és műszaki
anyagokra.

Pályázati hirdetmény

Az Oradea-Márei állami gyermekmenhely gondnoksága folyó évi március hó 15-iki határidővel **hús, fűszer, kenyér és tej** szállításra pályázatot hirdet.

Pályázni szándékozók írásbeli ajánlataikat — az árak megjelölésével — az állami gyermekmenhely gondnoki irodájában nyújták be március 15-én d. e. 10 óráig.

Pályázók felvilágosításokat szintén a menhely gondnoki irodájában kaphatnak.

Az állul de copii
Oradea-Mare.

Marha és sertés exportálók!

Csehországi fuvariereket fel-
lőlvizsgálunk, külföldi értéket
előre azonnal ki fizetünk.

RECOMPENS fuvarlevélfelülvizsgálási
és kereskedelmi iroda
TIMISOARA, Str. Memorandului (Király u.) 42.

A „NAGYVÁRAD” APRÓHIRDETÉSE

Egy szó ára 150 lei, vastagabb betűvel 3 lei. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóból 15 lei.

Levelezés

Jelige „Mindent és semmit”. Levelet későbbben kaptam meg a kitűzött időnél, kérem adjon idejében értesítést hol és mikor találkozhatunk. Nagyvárad, 1923. március 9.

Házasság

Nőülési céljából óhajtanék ismeretséget szerezni egy ipari családi életet élni szándékozó asszonnyal vagy leánnyal, és már voltam nő, családom is van, nagyobb város főhelyén 2 üzletre rendezett saját házam van, ajánlatokat fényképpel, vagyoni viszony megnevezésével a lap kiadóhivatalába kérek, ahol az hozzám fog továbbíthatni. 69

Lakás

Iroda Pável-utca 5. Tud külön bejárattal butorozott szobát, esetleg konyhaszolgáltatással. Beköltözhető házakat helyben (a vidéken, szőlőket, birtokokat, szép lakásokat, üzlethelyiségeket, malmokat, suterénokat. Pénzkölcsönt belőlézésre közvetítünk. Vállalunk fordításokat, utlevélügyeket. 47

Elcserélném Szaniszló-utca vége felé lévő két szobás, fürdőszobás lakást 3 szobás központban vagy ahhoz közel lévő modern lakással. Magas lelépést fizetek. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Lakás” jelleggel kérek. 2

Egy vagy két butorozott szobát keresek. Cím a Hegedűs Hirlepirodába.

Szülői lakást keresek 23 szobával és mellékhelyiségekkel, lehetőleg közel a városhoz. Cím a kiadóban. 117

Elcserélném lelépésért 1 szoba konyha suterén lakásomat szoba konyhásért lehetőleg a réten Páris-utca 7. Havasi. 114

Egyszobás modern utcai lakásomat elcserélném hasonlóval a központban, mely részén. Cím a kiadóban. 85

Alkalmazás

Női alkalmazásvarrónő a zonnára felvétetik. Reimné Moskovits Etelka kalapüzlet Szilágyi Dezső-utca 6. 45

Jobb vidéki leányt háztartási alkalmazottnak felvevő Birtó Máriáné, Zárda-utca 1. szám. Jelentkezés délután és délután 5-16. 65

Még mindig létezik az első n.-várad

Nagy gépekkel készítek és javítok vízmentes ponyvát, gyapjú és tollas baltát és vegyes zsákokat, ugyanígy veszek és eladok használt vízmentes ponyvát és vegyes zsákokat. Szíves pártfogást kér a Granaria telepén. SIMAI.

Főzéshez érte mindenest keresek ezennelre, vagy 15-re. Füzes-utca 13. 49

Tégla- és téglagyártó, egyben felügylet felvétetik. Kivásuti úton pár megvételre keresetlik. Tégla kapható. Rósenberg Jenő Tégla- és téglagyártó, Nagyvárad.

Mindenek fűzőt keresek 15-iki belépésre. Novák Rákóczi-utca 19. 110

Gyermek mindenek leány és német háziasszony, ki a háztartásban járta, felvétetik. Nagypiac-ter 12 Spitz. 115H

Házvezetőnek ajánlkozom magányos nő magányos urhoz vagy párhoz. Cím a lap kiadóban. 119

Előrendő önálló nagy munkások állandó munkára és 2 tanuló fizetésével felvétetik. Hackmayer utca-20 Kosuth-utca 2. 121

Megbízható ügyes elárúkat ügynőket helyben és vidékre varrógépek részleltetésére való eladására azonnali alkalmatosságot nyernek Singer varrógép. Nagyváradon. Fickelap Bourne & Co. Str. Avram Iancu (Kosuth-utca) 16. 113H

Fényképező segédet, előrangú munkasort felvevő „Salon” műterm. Sas passage. 102H

Zöld szakácsnő keresek lehetőleg azonnali belépésre Jókai Mór-utca 4. sz. 87

Bőrkereskedő segéd vidéken állást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jelleggel a kiadóba kérek. 64

Biztosító intézet főügynőksége keres tisztviselőt. Jelentkezhetni 10-11 között Cím a kiadóban. 92

Adás-vétel

300 drb. (szerszámának oszlopnak alkalmas) kisebb tételekben a helyszínen árverésen eladó 16. hó 15. én reggel 9 órakor Hornyánszky Hegyközpályi. 101H

Saroktálcák a Kommandántréten legközelebb a nagypiacra eladó értekezhetni Kálvária-utca 24. 103H

Eladó Palisander ebédlő, pasztellék divány, asztal, 6 börszék Bajcs-utca 5. 44

Női fodrászüzlet berendezést megvételre keresek cím a kiadóban. 89

Két hold szőlő a város közeli jutányos árban eladó. Értekezhetni lehet Dr. Brüll Sándor ügyvédnél Zöldfa-utca 6. sz. alatt. 79H

Méhész a város környékén megvételre esetleg annak felállítására alkalmas helyet bárbe keresek. Megkereséseket „Méhész” címre a Hegedűs Hirlepirodában. 112

Eladó 2 dícsa ágy sodronybetéttel és egy új Schund cimbalom Lukács György-utca 41. 116H

Beköltözhető 4 szobás magánház, fürdőszobával, kerttel eladó. Korház-utca 29 sz. 119

Puha dícsa keres megvételre a Sonnenfeld Adolf R.-t, Szilágyi Dezső-utca 6.

Eladó több ház helyeknek telek, több kisebb-nagyobb házak és szőlők házzal, 7 hold szőlő házzal, felszereléssel. Értekezhetni Tomi néni, Nilgeaz-telek. 77H

Cipészek figyelmébe! Cipő kitömő papir igen olcsón kapható a Hegedűs Hirlepirodában. 82

6 kötet Grätz Zsidók története kapható a Hegedűs Hirlepirodában. 54H

Bérbérlő lelépés nélkül a központban, nem modern, gerendáz magánház. Istálló, kocsiszin, nagy kert, Szilva-főrdő, Weiss Gizi közvetítő iroda, Nyomda-utca 4. 1

Ebédő, futószőnyeg, átjáró, erdélyi háziszőnyegek érkeztek. Zárda-utca 1. emelet. 10

Franciá és angol régi folyóiratok olcsón kaphatók a Hegedűs Hirlepirodában. 81

Eladó 200 katasztrális hold lucfenyő erdő szép gömblő fák, tízezer forintért kőből pénzért vagy buza tengerért stb. Weiss Gizi közvetítő iroda, Nyomda-utca 4. 4

GUMMIKEREK

SPORT KOCSIK

festett és nikkelezett, gyári árban kaphatók Strada Saguna Kapucinus-utca 19

Eladó: 1911 évi gyártmányú Umrath-féle 7 légkörös magánjáró cséplő garnitúra teljes felszereléssel és here fejével. Ugyanott eladó 16 cöl. hold szántóföld egy tagban tanyával. Személyesen tárgyalj. Vályi Sándor Suplac-Beretyó-szépek. 51

Egy cséplőgarnitúra eladó. Mihucz Péterné, Tenkemocsa-rt. 66

Legjobb minőségű

Korona dugót

szállít a Jugoslovenska Crown Tvornica D. D. Susak.

Körös-utca 10. sz. alatt épülő új két emeletes házban

üzlethelyiségek,

(suterin-helyiségek)

4 és 5 szobás lakások kiadók.

Szervus és Klein építési vállalkozók Strada Vlahuța (Szent János-utca) 38.

Magyar-utca 36. számú ház beköltözhető lakással olcsón eladó. Értekezhetni Deutsch Zsigmondnál, Szarvas-utca 7. 67

Házak eladó. Házak, szőlők, kertek, vízvezeték, kocsiszin, nagy kert, Szilva-főrdő, Weiss Gizi közvetítő iroda, Nyomda-utca 4. 1

Teljes Palisander férfi szobaberendezés (12 darab) gobelin huzattal eladó. Közvetítők díjaztatnak. Cím a kiadóban. 867

Elfoglalható házát venni, csakis tulajdonosok ajánlatát kérem „Ház” jelleggel a kiadóba. 1

Több magánház eladásra megbízásom van. Reflektánsok adják le címüket a „Nagyvárad” kiadóhivatalába igényük megjelölésével. Magánház jelleggel. 3

Eladó liszt és termény-üzlet forgalmas helyen, egy szoba konyha lakással Weiss Gizi közvetítő iroda Nyomda-utca 4. 5

Eladó ház hely a Káptalan-utca és Erzsébet-utca között máteius hónapban jutányoson eladó. Értekezhetni lehet Halász-utca 5. szám. 8

Vászon ágyhuzatok, ingek, fehérneműk, különféle kézimunkák jutányoson eladók. Zárda-utca 1. szám. 11

Német rövidzörű fajtiszta vizsákokat venni Varga szolgabíró Nagy-szalonta. 38

Gyökerez Delevare, Nova és Oheló szőlővessző eladó. Sz. Kocsis János szőlőbirtokosnál, Vízvezeték-utca 60. 957

Hallatlan magas árat fizetek hamis fogsér, briliánsért, platínáért, Kohn ékszerész, Kosuth-utca 7. 894

Veszünk lakberendezési tárgyakat, porcellán, üveg, chinaestűt tárgyakat. Ülkosarak, legjobb fésűk, fálcsák, székek, székülések. Babajavítás, porcellánragasztás. Tisztviselőknek árkedvezmény. Farkas Áruháza, Jorge Miklós (Zöldfa) utca 5. 254

Veszünk!

teljes lakberendezéseket, a legmagasabb árat fizetünk, meghívásra bárhol is megvétel.

Frankel és Fia

butor- és szőnyegraktár, Mészey Mihály-utca 10. sz.

Eladó 12 katasztrális hold kaszálló körös odalon 2 szoba konyhából álló cserepes új épülettel, 1 hold területtel az öföldet beültetve ára 20 ezer lei. Értekezhetni Kortáras László, Szaniszló-utca 22. 120H

Üzlet a központban átadó. Értekezhetni lehet Cosmos nyomda Széchenyi-ter 1. 108

Modern hálszoba berendezés, amerikai íróasztal eladó. Cím a kiadóba. 106

Gyermakkocsi, levehető elejű, gumikerekek nagy választékban, olcsón eladók. Hármast-utca 9. 101

Könyvszekrény szifából kevésbé használt, eladó. Vadász, Str. Csengődi 22. 94H

Teljesen új tavaszi reglám, közép termékre 1200 leiről eladó, Beóthy Ödön-utca 21. Rózsa szobánál. 97H

Magánház 3 szobás elfoglalható azonnal, eladó. Szent Anna-utca 5. Bona. 98H

Törzslélmény hegyoldalon eladó egy kis hold föld. Értekezni Dicsőegyház, Bunyitai-utca 32. 96H

Orosz láda olcsón eladó a Hegedűs Hirlepirodában. 93H

Szalongarnitúra, 3 nagy tükör, csillár eladó. Lakatos-utca 12. 100H

Eladó fürdőszobai mosdó felszereléssel, vizkegő, hall, ebédlő, szalonberendezés, keleti gyöngy, 400 napos svájci óra. Veszünk börtönitrat, perzsa, Szmyrna nyírt szőnyeg, antik gyertyatartókat, butorokat, ezüst evőkészletet. Reismann iroda, Szabadság-utca 8. 886

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy ügynőkégi ingó és ingatlan forgalmi irodámat megnyitottam. Megbízásokat kérek. Beköltözhető házakat üzlethelyiségeket, butorozott szobákat tudok. H. Reismann Róza, Szabadság-utca 8. 88

Egy jókarban lévő „Nikolzon” 6 os magánjáró, 7 légkörös cséplőgarnitúra teljes felszereléssel eladó. Cím a kiadóba. 88

Faház vas gyermekágy, vas mosdó eladó. Str. E. Gajtu (Beóthy Ödön-utca) No 5. 1. emelet. 86

Planinók és zongorák eladók a Musicában, Ferdinánd kir-utca 11. 109

Rózsa burgonya házhoz szállít a vasgőztől is legolcsóbb napi árban kapható. Spitz, Szacsvay-utca 9. 869H

Keress kisebb magánházat Új városrészben, kárára nincs szükség, parkettes szobás, fürdőszobával. „Favó” ügyvédek, Hármast-utca 9. szám.

Hálszoba berendezés eladó. Szt. János-utca 4. 6

Közelebb

10 fekvésű kerthelyiséget keresek. Páris-utca 12. Szt. János-utca 12.

Morgott gyermek két kislány és kislány. Cím Timár-utca.

1-2 éves gyereket dozások felveszek. Orné, Hattyu-utca 38.

„Stabil” gépek és felrakások, Nagrad, Nagypiac-ter. Tel. 16-36. Rektáron tartó kerekét, csapágy minden méretben.

3 pár női harisny 2 pár, 2 pár zokni, 2 pár varr. Gondáné, Dicsőegyház-utca 2.

Perzsaszőnyeg kérés elvállalom. Cs. Ioni Templom-utca 11.

24% kamatra keres megapénzt teljes fedél. Adásvételi Rtg. P. Traian (Széchenyi-ter) Ertesítés délután.

ingyen tenitok perzsaszőnyegét jobb nyvoknak. Szaniszló-27. fő díszint 1.

Fehérneműk és kegye készítek a legnyorabb áron készítek. Uri (Posta) u 31. sz.

Morgott ruhák, jurek, fiék, kézimunkák, szébbek, legolcsóbb. Kaufmann nővérek, Kálvária-utca 6. — Z. kenderkben a csási váltók.

Építeték figyelmé. Mindenféle építési, tási és átalkatási munkákat elvállalok. csületes jó munka, tésleges árak. Szep. Lejos okleveles k. ter, Str. Cogalniceanu Várad Zsigmond) u.

Legújabb

divatlapo

kaphatók a Hegedűs Hirlepirodában.

Részlet

és mindenféle más polkok újragadás vállalom szőlő árak mellett.

Már Lajo

reszelővágó Nagyvárad Telek-utca 45. sz.